ہڑدے ئی
تلار
نوشکے

شونکار: عبدالرازق ابا بکی

ABC Certified

Phone: 081-2827824
Fax 081-2827825

دوشنبے 02 اگست 2021ء | 22 ذی الحجۃ 1442ھ | پنہ غاک:04 | سال:17 | تاک 18

براہوئی زبان اٹ شینک مروک آ اولیکو ہڑدے ئی اخبار

نہاد:05 روپئی

2 تعلیم و جانجوڑی بایدے اولیت تننگر ...... شونگال
2 براہوئی ادب (2) ...... عبدالرازق ابا بکی
3 افلاطون

www.talarbrahui.com http://www.facebook.com/talarpub talarpub@gmail.com

وزیر اعظم: لاک ڈاؤن ہر سازرگزران عِبھس کننگ خواپنہ

اگہ لاک ڈاؤن مس تو دیہاڑی دار ومزور کار تپہ ہرانگ کاہے؟ کرپٹ راج اسُل شون ہلنگ کپک، بھلا کہول آ کرپشن ملک ءِ بھس کیک، آزاد کشمیر گچین کاری تیٹی مچ آ ٹیم اپوزیشن نائس، دھاندلی امر مس؟ عمران خان

نورمقدم کیس ءِ اولیکو دے آن ہُننگ اُٹ، اوغان سفیر نا مسٹر نا کیس ءِ ہندن ہُراٹ دن کہ کنا مسٹر مرے، اوغان تے تینا ایلم تکنہ، کورونا دین انا بھارتی وڑکل آن زیات خطرناک ءِ، الس نا سوج آتا ورندی

اسلام آباد (آن لائن) وزیراعظم عمران خان پارینے کہ لاک ڈاؤن کرسا زرگزران ءِ بھس کننگ خواپنہ، اگہ لاک ڈاؤن مس تو دیہاڑی دار ومزور کار تپہ ہرانگ کاہے؟ کرپٹ راج اسُل شون ہلنگ کپک، بھلا کہول آ کرپشن ملک ءِ بھس کیک، آزاد کشمیر گچین کاری تیٹی مچ آ ٹیم اپوزیشن نائس، دھاندلی امر مس؟ وزیراعظم ہاؤس اٹی تولوک وزیراعظم دھاندلی نا دوبہ خلک ۔ نورمقدم کیس ءِ اولیکو دے آن ہُننگ اُٹ، اوغان سفیر نا مسٹر نا کیس ءِ ہندن ہُراٹ دن کہ کنا مسٹر مرے، اوغان تے تینا ایلم تکنہ، کورونا دین انا بھارتی وڑکل آن زیات خطرناک ءِ، الس نا سوج آتا ورندی ءِ تر ساوزیراعظم عمران خان پارے کہ دا وخت آ پاکستان اٹی کورونا نا چارمیکو ریسہ بسنے، کورونا وائرس نا بھارتی وڑکل آن زیات خطرناک ءِ، دا بھاز ترندی اٹ تالان مننگ اٹی ءِ، ماسک بیننگ آن کورونا وائرس نا تالان نا کچ کم مریک، داڑکن الس ہندآ تیا ہننگ آن مست ماسک بینوئی تمک، انتئے کہ داڑان 70 درسدا سکان گمان مریک کہ بندغ وائرس آن زہی مف ۔ سندھ حکومت نا کنڈ آن لاک ڈاؤن نا فیصلہ سہی ءِ، انتئے کہ داڑان وائرس نا تالانی نا کچ ءِ کم کننگ مریک ۔ لاک ڈاؤن خلوئی ءِ تو ننے ایلو کنڈآ ہم ہروئی تمک، اگہ لاک ڈاؤن مس تو دیہاڑی دار ومزور کار تپہ ہرانگ کاہے؟ اللہ تعالیٰ نا شکر ءِ کہ نا زرگزران جوان مننگ ءِ، نن جوان ء فیصلہ کرسا تینا زرگزران والس ءِ بچفین ۔ ننے ہچ گہس لاک ڈاؤن کرسا زرگزران ءِ بھس کروئی اف ۔ سمارٹ لاک ڈاؤن نا سوب آن پاکستان ہمسائے ملک بھارت آن چپ بھاز جوان ءِ حالیت اسے آن تدینگا ۔ بھارت ءِ دانسخان اشتاف نا سوب آن ہرفوئی تما، لاک ڈاؤن نا بابت فیصلہ نا سوب آن کروئی تما، کورونا غان پورور کھانا اسٹ ءِ کسرا اسے کہ ٹکہ خلفنگے، داسہ ہم پاکستان اٹی 3 کروڑ بندغ ءِ ٹکہ خلفنگ اٹ سرسہب مسنن ۔ حکومت کوشست کننگ اٹی ءِ کہ ٹکہ خلفنگ اٹ کمتی بف ۔ تانکہ چناواستاد آتے ٹکہ خلفنگ پورو مفک، اسکول آک ملنگپس ۔ او پارے کہ حکومت کن کل آن بھلاویل کیبنی نا ءِ، ہرانا مون ءِ تو ننگ نا کوشست کننگ اُن ۔ نہاد آتے کم کننگ نا کوشست کننگ اٹی اُن، تنخواہ دار تپہ کن جائی داوخت بھاز مشکل ءِ ۔ روپئی نا قدر اٹی کمتی بس تو کل گراک کبین مسر ۔ ننا ملک اٹی کشار گر ءِ کم بیسہ رسینگک، ودا بازارتیٹی کبین بہا مریرہ ۔ پاکستان کل آن اڑزان انگا ملک ءِ ۔ بدبختی نا ہیت اسے کہ ننے پیٹرول ءِ کبین کروئی تمک ۔ پیٹرول نا نہاد اٹی ودکی جہانی کہول آ تیل انا کبین مننگ نا سوب آن ءِ، ولدا ہم تیل درآمد کروک کل ملک آتیان غٹ آن اڑزان پیٹرول وڈیزل ننا ملک اٹی ءِ، دا وار پاکستان نا تاریخ اٹی غٹ آن زیات خراج مچ کننگا نے ۔ ہرا وڑ خراج نا دروشم اٹ کٹیا ودسا کرے تو نن تنخواہ دار تپہ ناخواری تے ہم ایسر کینہ ۔ وزیراعظم پارے کہ ریاست مدینہ نا کسر آ راہی روان اُن ۔ ریاست مدینہ دنی انا اولیکو آسودہی ریاست ئسکہ، مدینہ نا ریاست نا اولیکو اصول شیفلو تپہ ءِ زی آ اتنگ ئس ۔ ریاست مدینہ ٹی کانودنا حکمرانی ئسکہ ۔ اولیکو 4 آن 2 خلیفہ عدالت اٹ سلیسر، نے پہہ مروئی تمک کہ ریاست مدینہ ٹی پنچ سال اسکان حالیت آک جوان اَلوسہ ۔ ناکل کوشست آک آسراتی ریاست اس ٹہیفنگ کن ءِ ۔ ہرا صوبہ غاتیٹی ننا حکومت ءِ، اوڑے ہر خاہوت ءِ ہیلتھ کارڈ تتنگ اٹی اُن ۔ نن داتم اسکان 22 باہوٹ جا جوڑ کرینن، داکان بیدس 11 پین ہند جوڑ کننگ کن کاریم مننگ اٹی ءِ ۔

مسہ کروڑ بندغ نا ٹکہ خلنگ نا مزل آسر مسنن، اسد عمر

اسلام آباد (آن لائن) بنجائی وزیر اسد عمر پارینے کہ مسہ کروڑ بندغ نا ویکسی نیشن نا مزل آ سر مسنن، مستمیکو کروڑ نا ہدف بیرہ 16 دے اٹ پورو مس، وخت اس کہ جم کیس تا کچ 10 لکھ 34 ہزار 837 مس، کورونا نا ایکٹو کیس تا کچ 69 ہزار 756 ءِ 24 گھنٹہ ٹی کورونا نا 1495 ناجوڑ دراخ جوڑ مسنو ۔ بنجائی وزیر برائے منصوبہ بندی اسد عمر تینا ٹویٹ اٹ پارے کہ ویکسین خلفنگ نا عمل ترند مسنے داہفتہ نا کل شش دے اسہ ریکارڈ اس ئس، دا وخت آ 50 لکھ بندغ نا ویکسی نیشن کننگا، کلئو 9 لکھ 34 ہزار بندغ نا ویکسی نیشن کننگا، ایلو کنڈ آ ویکسی نیشن نا عمل آن پد ہم کورونا نا جاہو برجاءِ تدوک آ 24 گھنٹہ ٹی پین 62 بندغ کزیرہ وخت اس کہ مثبت کیس تا کچ 8 اعشاریہ ہشت ارٹ درسد ریکارڈ کننگا ۔ این سی او سی ناردات مچ آ ملک کورونا نا پین 5 ہزار 26 پوسکن ءِ کیس رپورٹ مسر، جم کیس تا کچ 10 لکھ 34 ہزار 837 مس، کورونا نا ایکٹو کیس تا کچ 69 ہزار 756 ءِ 24 گھنٹہ ٹی کورونا نا 1495 ناجوڑ دراخ جوڑ مسنو ۔

......اسلام آباد: وزیراعظم عمران خان الس نا ٹیلیفون کال آتیا سوج آتا ورندی ءِ تتنگ ءِ

...........کراچی: کورونا کیس آتیٹی ودکی آن پد لاک ڈاؤن ناردات مارکیٹ آک بندءِ، سڑک آک بڑی بانگ ءِ

کورونا کیس مرک آتیٹی ولڈ اوکی اسہ دے ٹی 62 بندغ زوال

دین آن مروک زوال آتا کچ 23 ہزار آن گدرینگا، ملک اٹ کورونا نا مثبت کیس آتا کچ 8.82 درسد اسکان ریکارڈ کننگا نے، این سی او سی

بلوچستان اٹی گدرینگوک آبیست وچار گھنٹہ ٹی کورونا کیس آتا کچ 11.56 درسد رپورٹ کننگا، کوئٹہ ٹی کورونا نا تالانی نا کچ 3.54 درسدءِ، حوال

اسلام آباد/ کوئٹہ (آن لائن) ملک اٹی کورونا ناجاہو آک برجاء، تدوک آبیست وچار گھنٹہ ٹی 62 پین بندغ کزیت کرینو، وخت اس کہ مثبت کیس آتا کچ 8.82 درسد ریکارڈ کننگا نے ۔ این سی او سی ناردات کورونا غان رکھنگ ءِ پک کروئی ءِ تو ایس او پی تیا عمل کروئی تمک ۔ کورونا غان اسہ وار ولدا حالیت آک خراب مسنو، ملک اٹی کیس ومرک آتیٹی ودکی مسنے، وتدوک آدے شست آن زیات بندغ اسہ دے ٹی کزیت کرینو ۔ جم مرک آتا کچ 23 ہزار 422 اسکان سر مسنے ۔ ملک اٹی کورونا نا مثبت کیس آتا کچ 8.28 درسد ریکارڈ کننگا ۔ این سی او سی ناردات مچ آ ملک اٹی کورونا نا 5 ہزار 26 پوسکن ءِ کیس رپورٹ مسنو، جم کیس آتا کچ 10 لکھ 34 ہزار 837 مسنے، کورونا نا ایکٹو کیس آتا کچ 69 ہزار 756 ءِ، 24 گھنٹہ ٹی کورونا نا 1495 ناجوڑ دراخ جوڑ مسنو ۔ پوسکن انگا حساب ناردات پنجاب اٹی 3 لکھ 56 ہزار 920، سندھ اٹی 3 لکھ 82 ہزار 865 کیس، خیبر پختونخوا اٹی اسہ لکھ 44 ہزار 264 و بلوچستان اٹی 30 ہزار 432 کیس رپورٹ مسنو ۔ اسلام آباد اٹی 87 ہزار 699، گلگت بلتستان اٹی 8 ہزار 156 کیس، و آزاد کشمیر اٹی کورونا ناجوڑ آتا کچ 24 ہزار 501 اسکان سرمسنے ۔ بلوچستان اٹی تدوک آ بیست و چار گھنٹہ ٹی کورونا کیس آتا کچ 11.56 درسد رپورٹ کننگا نے، جانجوڑی محکمہ نا جاری کروک رپورٹ ناردات کوئٹہ ٹی کورونا وائرس نا تالانی نا کچ 3.54 درسد رپورٹ کننگا نے، وخت اس کہ تدوک آ 24 گھنٹہ ٹی صوبہ ٹی 101 پوسکن ءِ کیس رپورٹ مسنو، بلوچستان اٹی کورونا وائرس آن زوال مروک آ بندغ آتا کچ 328 مسنے، پوسکن آ مثبت کیس آک صوبہ نا 9 ضلع غان رپورٹ مسنو، کوئٹہ ٹی 20، گوادر اٹی 28 و تربت اٹی 41 کیس رپورٹ مسنو ۔ صوبہ ٹی کورونا نا پک کیس آتا کچ 29 ہزار 642 مسنے ۔ بلوچستان اٹی کورونا غان دراخ جوڑ مروک آتا کچ 28 ہزار 525 ءِ ۔ تدوک آدے صوبہ ٹی کورونا نا 874 ٹیسٹ کننگا نو، ہراافتیان 591 بندغ نا ٹیسٹ انا رپورٹ آتے بروئی ءِ

دنیا نا 23 ہندآ کن خورنا کاختی ودی مننگ نا گمان ءِ، اقوام متحدہ

نیویارک (آن لائن) اقوام متحدہ خبردار کرینے کہ بروک آ مسہ تُو اٹ دنیا نا 23 ہندآ کن خور نا تنگی ودی مننگ کیک، درملکی خبررساں ادارہ ناردات اقوام متحدہ نا ادارہ برائے خوراک دنیا نا 23 ہندآ کن خور نا تنگی نا بابت خبردار کرے ۔ اقوام متحدہ ناردات ایتھوپیا ٹی خطرناک حالیت آتے مون آتخوک ڈیہہ آن بیدس سویلی مڈغاسکر، یمن، سویلی سوڈان وقطبی نائجیریا ءِ کن وخور نا کمتی مون تروک مننگ کیک، جاری کروک بیان ناردات پاننگا کہ ہرا علاقہ غاتے مہالو آن کن وخور نا تنگی مون تتنگ اٹی ءِ داڑکن اگست آن نومبر اسکان نا وخت کن وخور نا کمتی نا بابت خطرناک مننگ کیک، رپورٹ اٹ پاننگا کہ خشک سالی نا گواچی سویلی مڈغاسکر اٹ 14 ہزار بندغ کن وخور نا تنگی نا سوب آن کہنگ کیرہ ۔

امریکہ ٹی ہفتہ ٹی 4 دے کاریم، مسہ دے چھٹی کننگ نا مسودہ تیار

واشنگٹن (آن لائن) امریکہ ٹی ہم ہفتہ ٹی 4 دے کاریم و 3 دے چھٹی کن کانگریس اٹ مسودہ جمع کرفنگا' چھٹی و تنخواہ تے کم کننگ آن بیدس کاریم نا گھنٹہ غاتے ٹی کمتی آن منصفانہ چاگڑ دوئی مریک' بلکہ بے روزگاری نا ویل ایسر مننگ اٹ ہم کمک رسینگک ۔ درملکی خبررساں ایجنسی ناردات کیلیفورنیا غان ڈیموکریٹ باسک مارک ٹکانو امریکی کانگریس اٹ کانودنا مسودہ جمع کرفنے ہراٹی ہفتہ ٹی چار دے کاریم ومسہ دے چھٹی نا بابت نوشتہ کننگانے' جمع کرفوک مسودہ ٹی مارک ٹکانو چندی ملک آتے ٹی ہفتہ ٹی مسہ دے چھٹی نا آزموندہ نا حوالہ ءِ ترسا نوشتہ کرینے کہ ہفتہ ٹی چار دے یعنی 32 گھنٹہ کاریم آن ملازم آتا جانجوڑی جوان مسنے وتینا تینائی تتون زیات وخت گدریفسا اوفتے خوشی دوئی مریک ہراڑان کارکرد اٹ لچینی بریک ۔ مارک ٹکانو پارے کہ پوسکن آ دنیا نا بزنس ماڈل اٹ گچین پیداوار و کارکرد تون اوار انصاف اٹ پنداوڑی و کارندہ غاتا زندنا آب ءِ اہمیت دوئی ارئے' ہفتہ ٹی چار دے کاریم ومسہ دے چھٹی دامسخت نا دوئی کننگ کن جوان حکمتِ عملی پک مریک' ایہن ہڑدے ئی پنداوڑی و کاریم نا بندا و آ پنداوڑی بلوک آتیا داکانودنا اطلاق مفک ہراتے ٹی اُراتے کاریم کروک بندغ وٹیکسی ڈیور آک اوار ءِ' امریکی فیڈریشن نا صدر رچرڈ ٹرمکا ہم سلاہی کانودنا مخ تفی ءِ کرسا پارینے کہ ننے بیرہ تنخواہ تے کم کننگ آن بیدس کاریم نا گھنٹہ غاتے ٹی کمتی آن منصفانہ چاگڑ دوئی مریک' بلکہ بے روزگاری نا ویل ایسر مننگ اٹ ہم کمک رسینگک ۔

مکران نا ویل آتیا حکمرانک بیرہ بیان ہتنگ اٹی ءِ، بلوچستان نیشنل پارٹی

ساڑی حکومت مکران ڈویژن و کوئٹہ تون اوار مچ آ بلوچستان ءِ دیر و بجلی نا آسراتی تیان رزاک آمُر تخنگ ءِ

کبینی کاٹم آن گدرینگانے، ولدا ہم الس ءِ پاننگک کہ بلوچستان شونداری نا کنڈ آ راہی روان ءِ، بنجائی بیان

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان نیشنل پارٹی نا بنجائی بیان اٹی پاننگانے کہ مکران ڈویژن بیست ویک می کرن اٹی ہم دیر، بجلی و ایلو آسراتی تیان مُر ءِ، گوادر نا باتیک بھاز انگا لوڈشیڈنگ تون مون تروک ءِ، و دیرانا پڑی سے کن سکنگ اٹی ءِ، وخت اس کہ حکمرانک بیرہ سوشل میڈیا ٹی بیان بازی و بیرہ ہیت آتیٹی تینے کشنگ اٹی ءِ ۔ ساڑی حکومت مکران ڈویژن و کوئٹہ تون اوار مچ آ بلوچستان ءِ دیر و بجلی نا آسراتی تیان رزاک آمُر تخنگ ءِ ۔ سی پیک ڈٹ انا بھلو دعویٰ کننگ انگ ءِ، ہرا دروغ ءِ ۔ عملی وڑ اٹ پنجگور، تربت، گوادر، کرکی پٹی پورو وڑ اٹ بھاز بھلو لوڈشیڈنگ اسے تون مون تروک ءِ، وکنوئی دیرآن بے نصیب ءِ ۔ کورونا وائرس نا سوب آن مکران ڈویژن اٹی حالیت آک گڑتی نا کچ اسکان خراب مسنو، حکمرانک کل جوان نا شیر خلنگ اٹی ءِ ۔ بلوچستان اٹی اسہ لیٹر پیٹرول نا نہاد دوسد سے سد اسکان سر مسنے، کبینی کاٹم آن گدرینگانے، ولدا ہم الس ءِ پاننگک کہ بلوچستان شونداری نا کنڈ آ راہی روان ءِ، بیست ویکی کرن اٹی الس ءِ دروغ اٹ ریفنگ مفک، ارب آ روپئیک لپس مریرہ، ولے کوئٹہ و گوادر نا الس ءِ کنوئی دیر بہا اٹ بلوئی کنوئی تمک، حکمرانک شکی ہم مفسہ، اہم انگا عہدہ غاتیا تولوک بندغ آک دا دعویٰ تیان دم درینگپسہ کہ ہرگڑا جوان ءِ، وسی پیک آن بلوچستان اٹی شونداری انقلاب اس بریک، وخت اس کہ راستکی دادے کہ خوار یک و راجی زرگزرانی ویل آتیٹی دے پہ دے آ ودکی مننگ اٹی ءِ، و دا حکمرانک آتا بے سہی نا بھلا شاہدی ءِ ۔ اینو بلوچ و بلوچستانی فرزند آتے دالگنگ اٹی ءِ کہ حکمرانک اوفتے ہندن ءِ ہندا اسے آسر کرینو کہ اوفک ہچ اسے نا ہم سلتو، الس بدحالی ناز ندتدیفنگ اٹی ءِ، بی این پی قومی جمہوری سیاسی الس جماعت اسے، نن بلوچ و بلوچستانی الس ءِ اسُل تنیا الپنہ ۔ داویل آتا ایسری الٰمی ءِ ۔ حکمران آتیٹی داخس لائخی و سگ اف، الس نا خدمت نا جاگہ غا سوشل میڈیا غا گزران کننگ اٹی ءِ، عملی طور وڑ اٹ الس بدحالی، غریبی و بیوسی نا مین اٹ گٹ مرسا ہتنگ اٹی ءِ ۔ غیرتی الس نا زندءِ گدریفنگ نا لاخیک سلنگ اٹی ءِ ۔ ولدا دا دعویٰ کننگ انگ ءِ، کہ بلوچستان اٹی شونداری بریک، بی این پی شونداری وشونہالی نا اسُل برخلاف اف، ولے دا امرءِ شونداری اسے کہ گوادر نا الس بنداوی زندانا گرج آک دوئی افس، ماہی گیر آتیان روزگار ءِ پلنگ نا کوشست مننگ اٹی ءِ ۔

...........خالق آباد: صوبائی وزیر داخلہ میر ضیاء لانگو ایمبولینس چابی بشخنگ نا وخت آ مخلوق آن تران کننگ اٹی ءِ

بلوچستان نا 16 ضلع ٹی پنچ دے ئی پولیو مہم نا بنائی نوان کیک

پولیو مہم نا دے تیٹی 16 لکھ 31 ہزار 414 آن زیات چناءِ پولیس نا پڑی کنفنگک، راشد رزاق

مہم نا بابت سیکورٹی نا بست و بند کننگانے، کارندہ غاتے فول پروف سیکورٹی تتنگک، کوآرڈینیٹر

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان نا 16 ضلع ٹی پنچ دے ئی پولیو مہم اینو دوشنبے نا دے بنا کیک، ایمرجنسی آپریشن سینٹر نا کوآرڈینیٹر راشد رزاق پارینے کہ بلوچستان اٹی پولیو مہم صوبہ نا 16 ضلع نا 438 یونین کونسل آتیٹی اینو آن بنا مننگ اٹی ءِ، ہرا ضلع ٹی پولیو مہم بنا کیک، داتیٹی ہرا ضلع غاتیٹی پولیو مہم بنا کننگ ءِ اوفتیٹی کوئٹہ، پشین، قلعہ عبداللہ، جعفر آباد، نصیر آباد، لورالائی، خضدار، بارکھان، ڈیرہ بگٹی، قلعہ سیف اللہ، دکی، موسیٰ خیل، مستونگ، شیرانی، ژوب، وصحبت پور نا ضلع غاک اوار ءِ ۔ راشد رزاق پارے کہ پولیو مہم نا دے تیٹی 16 لکھ 31 ہزار 414 آن زیات چناءِ پولیو نا پڑی کنفنگک ۔ پولیو مہم ناردات کل تیاریک پورو کننگا نو ۔ مہم اٹی جم وڑاٹ 7192 ٹیم اوار ءِ، ہراافتیان 6006 موبائل ٹیم، 370 ٹرانزٹ پوائنٹ و 444 فکسڈ سائٹ مریرہ ۔ او پارے کہ مہم نا بابت سیکورٹی نا انتظام آک ہم کننگا نو، مہم نا دے تیٹی کل کارندہ غاتے فول پروف سیکورٹی تتنگک، دا ردات بلوچستان لیویز، پولیس و ایف سی نا ورناک تعینات کننگرہ ۔ پولیو وائرس ننا چاگرد اٹ ساڑی ءِ، و چناتے پلویڑ کننگ اٹی ءِ، ہرا پولیو نا بچفنگ نا پڑی تیان سلرہ ۔ گڑا دالمہ باوہ نا زمواری ءِ کہ پولیو آن بچفنگ نا مہم نا وخت آ پولیو ورکرآتون کمک کیر وتینا چناتے پولیو ویکسین امر کہ مرے کنفر ۔ او پارے کہ بلوچستان حکومت نا کنڈ آن پولیو مہم اٹی کمکاری و دارردات گام گیج آک است جمی نا سوب ءِ ۔ وحکومت نا کنڈ آن کل الٰمی آسراتی تا فراوانی ءِ پک کننگا نے، راشد رزاق پارے کہ پولیو مہم نا سرسہی ٹی لمہ باوہ غاتا کڑد بھاز اہم ءِ ۔ داکان بیدس راج انا کل تپہ غاک، خاص وڑاٹ عالم دین و سول سوسائٹی نا کڑدار اہم ءِ ۔ او پارے کہ مہم نا سرسہی کن راج انا کل تپہ غاتون اور میڈیا غان خواست کینہ کہ او مہم نا سرسہی ٹی کڑدادا کیر ۔

سعودی عرب اٹی ہم کورونا نا پوسکن آرکھ آتا بنا

ریاض (آن لائن) سعودی عرب اٹ ہم کورونا نا پوسکن آرکھ آتا بنا کننگا ۔ عرب میڈیا ناردات سعودی عرب نا مارکیٹ آتے ٹی پتر ینگ انگ آ کورونا ویکسی نیشن نارکھ انا اطلاق اینو آن مریک' سعودی عرب اٹ کورونا ویکسی نیشن نا بابت ڈیڈلائن چنا ہر اکان گڈ داسہ بازار والسی ہندآتیا ویکسین خلفوک آک ہننگ کیرہ ۔ سعودی وزارت تجارت نا ترجمان عبدالرحمٰن الحسین پارینے کہ یکم اگست آن تو کلنا ایپ ءِ 'ویکسینیڈ' نا اسٹیٹس والا بندغ آک بازارتے ٹی پتر ینگ کیرہ' داکان بیدس ایلو بندغ آتے بازارتے ٹی پتر ینگ انگ نا موکل مفک ۔ سعودی کمامدار آک خبردار کرینو کہ یکم اگست 2021 آن ہر ہمو بندغ ہرا ویکسین خلفتنے او سرکاری' نجی ادارہ غاتون اوار بازار' ہوٹل و ایلو واپاری ہندجاک آتے ٹی پتر ینگ کپک ۔

عرب پارلیمنٹ نا صدر عادل العسومی ڈَل اتو اوار پاکستان آبس

پاکستان مسلمان ملک آتیان بھاز اہم ءِ ملک اسے، ننا ایلمی و متکن ءِ تعلقداری اسے، عادل بن عبدالرحمٰن العسومی

دورہ ٹی پاکستان نا سیاسی سرکردہ غاتون اہم ءِ اوڑدہی مریک، مسلمان تا سیوت وویل آ گپ وتران مریک

اسلام آباد (آن لائن) عرب پارلیمنٹ نا صدر عادل بن عبدالرحمٰن العسومی ڈَل اسے تون پاکستان آ بسنے، انٹرنیشنل ایئرپورٹ اسلام آباد آ مہمان داری سینیٹر شاہ جمالی ڈَل ءِ بخیر کرے، عرب پارلیمنٹ نا صدر عادل بن عبدالرحمٰن العسومی ایئرپورٹ آ میڈیا تون ہیت وگپ کرسا پارے کہ پاکستان مسلمان ملک آتیان بھاز اہم ءِ ملک اسے، ننا ایلمی و متکن ءِ تعلقداری اسے، ہرا اسیجائی مذہب، ربیدہ و روایت گنڈوک ءِ، عادل بن عبدالرحمٰن العسومی پارے کہ دا دورہ پاکستان نا مثبت و جوان ءِ بھرم اس مونی بریک، دورہ پاکستان نا وخت آ پاکستان نا سیاسی سرکردہ غاتون اوڑدہی مریک، اوڑدہی تیٹی مسلم اُمہ نا سیوت، ہم آہنگی و مون تروک ویل آتا بابت سرجم ہیت وگپ کننگک، او پارے کہ پاکستان مسلمان ملک آتے کن بھاز اہم ءِ ہنداس تخک، ننا پاکستان تون سیوت و کمک مسلم امہ کن فائدہ نا سوب مریک، تین پہ تینی کمک و اتفاق اٹ تعلقداری تا پوسکن ءِ کسر آوار مریک ۔ او پارے کہ عرب پارلیمنٹ نا صدر جوڑ مننگ آن پد کنا داغیر عرب ملک اسے نا اولیکو دورہ ءِ، ہرانا تین پہ تینی ایلمی تعلقداری تا شاہدی ءِ ۔ عادل بن عبدالرحمٰن العسومی پارے کہ پارلیمانی والسی کہول آ ڈَل آتا ہن بر آن تعلقداری، واپار وسرمایہ کاری ءِ شون ملک ۔ پاکستان اٹی واپار وسرمایہ کاری نا بھلو وارخواہی ارے، ہرافتیان پہی فائدہ ہرفنگک ۔ او چیئرمین سینیٹ محمد صادق سنجرانی نا پاکستان نا دورہ کننگ نا سلہ نا منت ءِ ہرفسا پارے کہ پاکستان نا دورہ ءِ کننگ آ کنے خوشی مننگ ءِ، وای داڑکن اونا منت وار اُٹ ۔

طالبانک امن مذاکرات نا بابت دروغ تڑنگ اٹی ءِ، اشرف غنی

کابل (آن لائن) اوغان صدر اشرف غنی طالبان تے امن وشونداری نا کسر اٹ اڑاند گونڈا ۔ اوغان میڈیا ناردات اوغان صدر کابینہ نا اولیکو ڈیجیٹل دیوان آن تران کرسا پارے کہ طالبانک نا آجت ءِ مست آنبار جوڑ کننگ خوارہ و طالبان تا کنڈ آن جنگ بندی اسکان اوفتے امن عمل اٹ اوار کپنہ ۔ او پارے کہ طالبانک امن مذاکرات نا بابت پدریسہ دروغ تڑنگ اٹی ءِ و بروک آ 6 تُو اٹ اوغانستان اٹ سیکورٹی نا حالیت آتے ٹی گچینی بریک ۔ اشرف غنی پارے کہ اوغان شاریک منہ بشخ اٹ حکومت آن خوش افس ولے آئین ءِ سہی وڑات نافذ کرسا مخلوق ءِ است جم کینہ ۔

...........فیصل آباد: سینیٹر ڈاکٹر ثانیہ نشتر ءِ ایگری کلچر یونیورسٹی فیصل آباد نا دورہ نا وخت آ نیوٹریشن سنٹر اٹی بریفنگ تتنگ اٹی ءِ

ہڈے تلار
talarpub@gmail.com
پبلشر عبدالحفیظ الکریم پرنٹنگ پریس پٹیل باغ کوئٹہ خان شینک کرسا بیورو آفس 302 تھرڈ فلور یونیورسل کمپلیکس فیز-I جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

02 اگست 2021ء

تعلیم وجانجوڑی بایدے اولیت تننگر

وزیراعلیٰ بلوچستان جام کمال خان صوبائی وزیر آتھون اوار ضلع بارکھان آسر مس ہراڑے ڈپٹی کمشنر بارکھان عبداللہ خان کھوسہ ونگ کمانڈنٹ ایف سی کرنل سلمان، ایس پی محمد یوسف بھنگر اسک اودے بخیر کریہ۔ وزیراعلیٰ جام کمال خان، سینیٹر دنیش کمار وصوبائی سلاہکار محمد خان لہڑی وایلو فک حاجی کوٹ اٹی صوبائی وزیر خورو راجی آسراتی سردار عبدالرحمان تون اونا لمہ نا کزیت آ ایماندار نا درجہ غا تا بڑزی کن دعا پا تیا وہڑ زخواہی کر ینو۔ وزیراعلیٰ بلوچستان صوبائی وزیر عبدالرحمان کھیتران و پدسلوک آ خاہوت تون ہمدردی نا درشانی ءِ کرسا دعا کرینے کہ اللہ تعالیٰ ایماندار ءِ جنت اٹ جاگہ ایتے و پدسلوک آتے داصدمہ ءِ ہمت اٹ سکنگ نا توفیق ایتے۔ داوخت آ میڈیا یا نمائندہ غاتون گپ وتران کرسا وزیراعلیٰ پارے کہ ننا زنداٹی لمہ وباوہ نا اہم ءکڑ داسے داہموخور کی ءِ ہر امچ آ زنداسل پُر مفک، صوبہ ٹی جان جوڑی وتعلیم نا بابت اولیتی بنداوتیا پیکیج اس اتنگ اُن ہراڑان صوبہ ٹی جان جوڑی وتعلیم اٹ پین گچینی بریک بروک آ اسہ اِراسال اٹی بنجاو صوبہ اواری اٹ 20 ارب روپئی خلنگ ء ہراڑان رکھنی، بارکھان تون اوار صوبہ نا ہسپتال آتے پین پوسکن آ آسراتی فراوان مریک ہنداوڑ ٹراما سینٹر ز و بنداوی جان جوڑی ہند آ تا سینٹر آتے ٹی نمان بدلی بریک، بنداوی سرجری وایمرجنسی وڑ ناویل، ناجوڑ آ تا خڑک انا جان جوڑی ہند آتے ٹی اوفتا درگہ غا ایسر متنگ کیک، تانکہ اوفتے مرمرانگا علاقہ غاتیان کوئٹہ و کراچی پین پین آ ہنوئی تمپ۔ ٹیلی میڈیسن نا بناءِ ہم زوت بارکھان اٹ کینہ داکان مست مکران ودکی ٹی ٹیلی میڈیسن سر سہی اٹ چلینگ انگ ء چندی جان جوڑی نا پوسکن آ آسراتی فراوان مس و چندیک بھاز زوت بنا کیرہ، صوبہ ٹی سڑک آ تا بابت گام گیج کننگ اُن، بارکھان آن رکنی وکوہلو وسبی ٹی اسہ گچین وڑ نا شاہراہ اس تفنگ انگ ءِ وخت اس کہ کوئٹہ غان کراچی وکوئٹہ غان پنجاب نا شاہراہ تیا ہم بھاز زوت کاریم نا بناءِ کننگک، رکھنی ءِ چندی علاقہ غاتون گنڈ نگ اُن ہرابروک آ 5 سال آن پد صوبہ نا اسہ اہم ءعلاقہ وصنعتی شاراس جوڑ متنگ والا ءِ، داڑے سوئی ڈیرہ بگٹی، کوہلو، دکی، لورالائی، پنجاب تون اوار چندی علاقہ غاتیان مخلوق نا ہن وبرنا مرکز ءِ بارکھان ورکھنی تون اوار مچ آ صوبہ نا چندی ضلع غاتے ٹی بی آر سی ڈسٹرکٹ ہیڈ کوارٹر ہسپتال، کلچرل پروگرامز، یونیورسٹیز وایلو گڑاتے اتنگ اُن ہراڑان ہندی مخلوق ءِ بھاز فائدہ مریک نا کوشست ءِ کہ السں نا بنداوی واجتماعی ویل آتے اولیتی بنداوتیا ایسر کین، بارکھان پریس کلب کن سرکاری بلڈنگ نا ڈیزین ءِ جوڑ کرسا حلقہ نا صوبائی وزیر سردار عبدالرحمان ءِ ایتر، انشاء اللہ اودے جوڑ کینہ۔ داوخت آ اوڑتون اوار سینیٹر دنیش کمار، صوبائی سلاہکار محمد خان لہڑی، صوبائی اسمبلی نا باسک میر نصیب اللہ مری، پرنسپل سیکرٹری ٹوسی ایم زاہد سلیم، ڈپٹی کمشنر بارکھان عبداللہ کھوسہ، سیکورٹی انچارج نوید عالم وایلو فک ساڑی ئسر۔

پوسکن ءِ طاقت اس چست مس

مولانا وحیدالدین بدل: غمخوار حیات

گیرارڈ (اٹلی) دیکی لاطینی تے کن ہموکاریم ءِ کرے، ہرادے حنین ابن اسحٰق دے ٹکی عرب آتے کن کرے۔ او عربی زبان نا فلسفہ، ریاضی، طب و طبیعی علم انا بے حساب آ کتاب آ تا مٹ وبدل (ترجمہ) ءِ لاطینی بولی ٹی کرے۔

گیرارڈ 1114ء ٹی کریمونا (اٹلی) ٹی ودی مس۔ عربی زبان آن جوانیکا چاہندارئس۔ بطلیموس نا المجطی (عربی) نا پول کاری ٹی او طیطلہ غا بس۔ و 1185ء اٹی دا کتاب نا بدل ءِ لاطینی زبان اٹی کرے وعربی نا کتاب آ تا ترجمہ کروک ءِ پنی ءِ بندغ اس مس۔ اسہ عیسائی و اسہ یہودی عالم اس اوڑتون دا کاریم اٹ کمکارئسر۔ او یونانی وعربی علم انا درگہ ءِ اولیکو وارد یکی کنڈ (یورپ) کن ملا۔ اوڑان گڈ چندی پین بندغ آک ودی مسُر، ہرافک گیرارڈ نا رَندءِ دریر۔ ڈاکٹر میکس میرہاف نا پانگ نا رِداٹ گیرارڈ یورپی دنیا ٹی عربیت نا بانی ءِ۔

علم طب اٹ گیرارڈ بقراط وجالینوس نا کتاب آتے، حنین نا شاید غٹ ترجمہ غاتے، الکندی نا غٹ کتاب آتے، بوعلی سینا نا ''کانوذ'' و ابوالقاسم زہرادی نا کتاب ''جراحت'' نا ترجمہ ءِ کرے۔

طبیعات اٹ ارسطو نا چندی کتاب آتے عربی ٹی مَٹ کرئے ہرافتیٹ 'حجریات' نا ہمو رسالہ ہم اوار ءِ ہرادے ارسطو تون منسوب کتنگ۔ داڑان بیدس علم انا بشخ اٹ الکندی، الفارابی، اسحاق و ثابت و ایلوفتا کتاب آتے ہم لاطینی ٹی بدل کرے۔

گیرارڈ 1187ء ٹی ناجوڑ مس۔ اونا گمان اٹ بس کہ داسہ اونا مرک خڑوک ءِ ''اگہ ای کسکٹ تو دا بے بہاء انگا عربی نا کتاب آتا ترجمہ ءِ انگریزی زبان اٹی دیر کرو؟''

دا احساس اودے بھاز بے جارات کرے وُن اونا تہٹی پوسکن ءِ طاقت اس چست مس۔ ناجوڑی آن پد ہم اوہموغٹ عربی کتاب آتا ترجمہ نا بناءِ کرے، ہرافتے تین تون مچ کریس۔ پارہ کہ تینا مرک آن مُست بیرہ اسہ تُو اٹی ہشتاد نا کچ کتاب ترجمہ کرے۔

عمل نا سیالی حقیقت اٹ جوزہ تون ءِ نہ کہ جانجوڑی و طاقت تون۔ اگہ بندغ اسے ٹی اسہ کاریم اسے ناجوش خاخر نالمبہ غانبار بش مرے تو او ہمو کاریم ءِ ہر حال اٹ ایسر کیک۔ جائے اومرک انا نپاد آ مرے۔ اسُل کہ اونا ظاہری حالیت اودے بچ ءِ دن ءِ کاریم اسے کن موکل تف۔

مگہ ساہدارک اسہ ایلو ءِ تینا ہیت ءِ پہہ کننگ کیرہ؟

حفیظ الرحمٰن

دا سوج انا مطلب اگہ دادے کہ ساہداک اسہ ایلو تون حال حوال کننگ کیرہ؟ یعنی اسہ خاص ءِ کلہو اس یا اشارہ و تواراس تینا ایلو سنگت آ تیا سرکننگ کیرہ؟ تو دا سوج انا ورندی اوَ اٹ مریک۔ اگہ دن ارّفنگا کہ ساہدارک مگہ ہیت کیرہ؟ دا سوج انا ورندی آ خاٹی مریک۔

ہراتم کٹر ترندءِ تواراس خلیک تو اونا کل چوریک ددینگسا تینا لمہ نا پرہ غا تا کیرغ آن بریہ، چارہ کہ جاگہ سے آن خطرہ اس ارے۔ ہندا وَڑ خاخو (منڈیر) آ بریے تولے تو ایلو فک ہم کاغ کاغ کرسا اونا رند اٹ بریہ تولرہ، ہندن ہلی شنڑ شنڑک یا ڈغار اٹ سرمپ آتے خلیک، تو ایلو ہلی تے کلہو رسینگک، و اوفک ہشار مریہ۔ منہ ساہدار اس ایلو ساہدار نا تروک آ چنکو اشارہ سے ہم پہہ مریہ۔ دن کہ اسہ چک اس درخت نا شنک اسے آن بال کرسا ڈغار آ چارما کنڈ ہرک تو ایلو چک آک اسُل سرپسہ۔ ولے اگہ اسہ چک اس خاص وَڑ اسیٹ بڑزا بال کیک، تو او چاہک کہ داسہ ننے نّروئی ءِ، و اوفک ہندن کیرہ۔

(وخت اس کہ کُراٹ اسہ ہیٹ اس اگہ تینا نت ءِ ڈغار اٹ خلے تو اراس خلے تو کل ہیٹک خواہنگ ءِ بس کیرہ، دانگ اینگ ہُررہ۔ ہندن اگہ مُروءِ ہم ہُنگے تو اوفک ہم تینا نت ءِ ڈغار اٹ خلنگ آن پد تینا کوڈ آتیٹی کتاب نا بابت نوشتہ کیک کہ:

''اس کتاب میں ایک جگہ بزرگ میچڑ کا نام آیا ہے'' (براہوئی: 1982ء، 85)

دادے مرچ مصالحہ کرسا ڈاکٹر عبدالحمید شاہوانی دُن مونی اتیک:

''میچڑ..... بھاز چنک یعنی تفوک آتیٹی کس کہ اونا لمہ نا کزیت مس، اودے خزم انا پاٹ آ ولفیر، دا خاطر آن او ''میچڑ'' نا پن اٹ پنی مس۔'' (شاہوانی، 1995ء، 52)

ہندن افضل مراد دا ہیت ءِ مچٹ پین مونی درینے او پانک کہ:

''810 ہجری ٹی شہ میچڑ نا تصنیف ''مجہول الاسم'' بس۔'' (مراد: 2011ء، 10)

دن دا بے پن آ کتاب نا نئے بیرہ جند ءِ پن اس رسینگا، بلکن اونا نوشتوک نا پن ہم پاش کنتگا، ہرا بندغ نا پن ءِ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی بیرہ حوالہ کن تسنے کہ دا مسودہ ٹی اونا پن ہم ارے، ہمو پن ءِ دا کتاب نا خواجہ جوڑ کنتگانے۔

دا حالیت آتے ہُنگے تو سا تمک کہ براہوئی ادب اٹی پٹ و پول نا پڑ بھاز نزور ءِ، اسہ تو دا بابت باقاعدہ پٹ و پول بیرہ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی کریے۔ ایلو ایم فل و پی ایچ ڈی تا رِد اٹ مروک پٹ و پول آک ارے، ہرافتیان مَٹ اس شینک مسنو، ومَنٹ اس داسکان کسراٹی ء، بڑز کو حوالہ غاک تو نصاب کن جوڑ مروک کتاب آتیان ہلنگا نو، ہرافک پوسکن خوانوک آتا راہشونی کن مریہ، ہرافک کم وَوَد کل کاٹم آن گدریفنگا نو، وخت اس کہ ایم فل و پی ایچ ڈی نا رِداٹ نوشتہ مروک پٹ و پول آتیا ہم بھلوشرہ سے ناگرج و گنجائشت اس ارے، دن کہ ڈاکٹر عبدالحمید شاہوانی نا پی ایچ ڈی تھیسز اٹ حمید عزیز آبادی نا غزل اسے نادر قمبرانی نا غزل اس پارسا درستی راستی کرفنگانے۔ ہندن عابدہ بلوچ نا 'براہوئی ناول' نازی آ مروک تھیسز اٹی براہوئی ٹی ترجمہ مروک ناول آتے ہم حساب کنتگانے۔

گونڈ دا کہ بڑز آ بیان مروک بیرہ منہ مثال اس براہوئی بولی نا ایلو بولی تھون سیالداری واونازی آ مروک پٹ و پول کاریم تا کچ وآب انا بیرہ چنکو آ دینک ء، دا بابت اگہ پہی کاریم مرے تو دا بابت پین ہم کہی راستکیک مونی بننگ کیرہ۔

اٹ برے، بیننگن مرے یا خوش مرے تو وڑ وڑ انا تو ار خلیک۔ او تینا دروشم ءِ بھاز بدل کیک۔ ولے انسان آ تا وڑ لوز آ تیٹی او فتے پا ننگ کپک۔ دلچسپ انگا ہیت دادے کہ بندغ ہراتم ودی مریک تو اودے ہیت ہیل کروئی تمک، ولے ساہدارک بیدس ہیل تننگ آن تینا ''بولی'' ءِ پہہ مریہ۔ اگہ بولو نا چوری اس اوقتیان بھلو وخت اس جتا کننگے، و ہراتم بھلن مرے و اودے پدا بولو تیٹی یلہ کننگے تو اونا باغان ہمو بولوئی آ تو ار پیش تمک۔ البتہ چک آتے شیئر ہیل تننگے تو اوفک ہیل کیرہ۔ ہندا سوب ءِ کہ اسہ چک اسے Canaries پنی آ چک آ تیٹی یلہ کننگے تو او اوفتا وڑ شیئر خلنگ نا کوشست کیک۔ یعنی او پین ''بولی'' اس ہیل کننگ نا کوشست ءِ کیک۔

☆☆☆☆☆

براہوئی ادب (2)

..... عبدالرازق ابا بکی

'لٹریسی ریٹ' مفتنگ یا منہ پین سوب اسے نا دُوآن نناالس ایہن ہم نوشت و خوان آن مُرمنے، ہرانا سوب آن لس خلقت ادب نا حالیت آن بے سماو بے چکار منے۔ وخت اس کہ نوشت وخوان تون تعلقدار، یعنی نثر و نظم انا پڑ آوفوک ادب نا پٹ و پول نا بابت ہرا بندغ آک کاریم کرینو، اوفک ہم تین پہ تین نا کاریم تا بابت سوج چست کتنو، یا کننگ کتنو۔ و مدام ادب نا بنائی دیک، و ردوم نا ہیت ءِ کرسا دانا کسر ءِ تو تنگسا ہنانے۔ براہوئی زبان آ داسکان ہندا سوچ 'حاوی' خنتگک، ہراتم نوشتوک اسے نا بابت، یا اونا نوشت اسے نا بابت ہیت مرے تو داسکان دا بابت سگ انا کمتی نظر بریک۔ و نئے بیرہ سگ انا کمتی ہلکن نوشتوک تینے جنگ اکن لانچک۔ ہندا سوب ءِ کہ اگہ اسہ نوشتوک اس پنجا سال مُست نوشت تون تعلقداری اس گنڈانے، تو اینو اسکان اونا کاریم نا وَڑ اٹ ہچ ءُ بدلی اس بتنے، حالانکہ بیرہ خوانگ ومطالعہ نا خُو ہم بندغ اٹ کہی بدلی تے اتیک، و پوسکن آ گرج آک موتی بریہ، ہرافتیان پوسکن ءُ کسر ملنگک، وخت اس کہ نوشت تون تعلقداری داعمل ءِ پین سوگو وگچین کیک۔ سوج چست کپتنگ نا عمل نا سوب آن براہوئی ناپڑ آ دا ہیت راست خنتگپک کہ نوشت و خوان تون تعلقداری بندغ نا سوچ وفکر واونا نوشت ناوَڑ وخوانگ کن کتاب یا نوشت اسے نا گچین کننگ نا ءُج ءِ بدل کیک۔ انتنے کہ داڑے گیشتری بندغ آ تا بنائی افسانہ غاتیان ہلیس دا تم اسکان نا افسانہ غاتیٹی اسہ وَڑ اسے نا ہم گچینی یا بدلی اس خنتگپک، ہندن تنقید نا بابت سوچ ہم ہمون آن ہمون سلوک ءِ، ناول آ تیا ہم بھاز گپ و تران متنگ کیک، و خاص وَڑ اٹ ترجمہ ناپڑ آ اگہ پنجا سال مُست کس اس ترجمہ اس کریے، و اونا دا کاریم پنجا سال آن برجاءِ، واینو ہم اگہ او ترجمہ اس کیک تو او ٹی ہمو ردینک آک و ہمو شیفی بڑزیک ہمون آن ہمون مریہ۔ ہیت دادے کہ ہرگڑا ءِ مقدس تکسا او ڑا ہیت مفک، تو گڑا ردینک آک مون آ مون آ بفسہ، و ردینک آک مون آ بفسہ تو اوفک ایسر ہم متنگ کپسہ۔ براہوئی ادب ناپڑ آ اگہ ردینک آتے پاش کننگ نا ہیت مرے تو دادے براہوئی زبان و ادب و ادارہ غاتون دشنی اس گوندنگک۔ دا ہمو رویہ ءِ ہرا براہوئی ادب ءِ جمودنا گواچی کریے۔

براہوئی ادب ناپڑ آ مروک آ پٹ و پول آ تا جاچ ءِ ہلنگ تخین اٹ اسہ نشست اسیٹ مفک، ولے داڑے بیرہ اسہ ٹِک اسے آ ہم ہیت کین تو حیرانی مریک کہ بنداوی وَڑ اٹ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی اسہ تحقیق اس کریے، ہرادے اوکان پد انا کل کتاب یا نوشت آتے ٹی بیدس پٹ و پول آن ہمون آن ہمون نوشتہ کنتگانے، براہوئی بولی نا شاعری نا اولیکو باقاعدہ دیوان پانگوک کتاب 'تحفۃ العجائب' نا بابت ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی نوشتہ کیک کہ دا کتاب نا مسودہ خان قلات میر نوری نصیر خان نا دوراٹی نوشتہ مسنے، و دادے 1905ء اٹی مولانا نبو جان شینک کرفینے، ''قدیم براہوئی شعراء'' ٹی او شینک سال 1324ء عیسوی نوشتہ کریے، تخین اٹ دا ردینک اس مروانتنے کہ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی نا پانگ نا رِداٹ دا کتاب 1905ء اٹی شینک مسنے، و اگہ دادے امنا کتنگے تو ہموسال ہجری سال انا 1324 میکو سال نکسکہ۔ داکان پد 'تحفۃ العجاب' نا 2002ء ٹی شینک مروک آ چار میکو ایڈیشن اٹی سوسن براہوئی دا کتاب نا شینک سال ءِ 1905ء نوشتہ کریے، وخت اس کہ ہندا ہی کتاب اس ہرادے پن مف، یعنی بے پن ء کتاب اس دو بسنے۔ ولے داڑے ڈاکٹر عبدالحمید شاہوانی لوز آتے مونی پدی کرسا دانا مفہوم ءِ بدل کریے، و ہندن لگک کہ او پارینے کہ ارٹمیکو کتاب نا پن 'مجہول الاسم' ءِ، و ہندن داکان پدانا کتاب آتیٹی دا بے پن آ کتاب پن اسے نا خواجہ مسنے۔ وندارہ، ایم اے براہوئی گونڈ سوج ورندیک، براہوئی ادبی تاریخ، براہوئی ادب، براہوئی قدیم نثر، کل کتاب آتے ٹی دا کتاب پن اتون اوار ءِ، و دانا پن 'مجہول الاسم' تخنگانے۔ داکان پین مونی کتاب رنگ اٹی مولانا جوہر دا کتاب ءِ 'تحفہ شہ میچڑ' نا پن تسنے۔ دسوج دادے کہ دا مسودہ غاتے ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی آن بیدس پین کس اس خنتنے، واینو پگہ دا فک نا یاب ء، گڑا دا نوشتوک آک دا کتاب نا بابت انتنے تکہ خلکنو، و ایلو نوشتوک آک تینا جاگہ غا بیرہ ستر اٹ ردینک کرینو، ولے مولانا جوہر تو اسُل کتاب ءِ تینے آن پن اس ہم تسنے۔ نور احمد پرکانی ہم دا کتاب نا بابت حوالہ نا وخت آبا قاعدہ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی نا حوالہ ءِ تو تننے، ہیت آک ہمودو، ولے او ہم ستر ءِ تینا ڈول اٹ جوڑ کرینے وا وُن ءِ:

''خدمت دین آن گڈ ارٹمیکو ہرا کتاب دو بسنے اونا پن 'مجہول الاسم' ءِ۔'' (پرکانی، 2011ء، 185)

داکان پد ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی دا کتاب نا باروا ٹ نوشتہ کیک:

''خدمت دین آن گڈ ارٹمیکو کتاب 810ھ ٹی نوشتہ مروک ء اسہ پین کتاب اس 'مجہول الاسم' دو بسنے۔'' (شاہوانی، 1995ء، 52)

داستر اٹی لوز کتاب ءِ 'مجہول الاسم' آن پدا تنگ نا جاگہ غا مُست انتگانے، و دا ستر انا معنہ زرس بدل مسنے۔ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی پارینے کہ اسہ 'مجہول الاسم' کتاب اس دو بسنے، یعنی ہندن ء کتاب اس ہرادے پن مف، یعنی بے پن ء کتاب اس دو بسنے۔ ولے داڑے ڈاکٹر عبدالحمید شاہوانی لوز آتے مونی پدی کرسا دانا مفہوم ءِ بدل کریے، و ہندن لگک کہ او پارینے کہ ارٹمیکو کتاب نا پن 'مجہول الاسم' ءِ، و ہندن داکان پدانا کتاب آتیٹی دا بے پن آ کتاب پن اسے نا خواجہ مسنے۔ وندارہ، ایم اے براہوئی گونڈ سوج ورندیک، براہوئی ادبی تاریخ، براہوئی ادب، براہوئی قدیم نثر، کل کتاب آتے ٹی دا کتاب پن اتون اوار ءِ، و دانا پن 'مجہول الاسم' تخنگانے۔ داکان پین مونی کتاب رنگ اٹی مولانا جوہر دا کتاب ءِ 'تحفہ شہ میچڑ' نا پن تسنے۔ دسوج دادے کہ دا مسودہ غاتے ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی آن بیدس پین کس اس خنتنے، واینو پگہ دا فک نا یاب ء، گڑا دا نوشتوک آک دا کتاب نا بابت انتنے تکہ خلکنو، و ایلو نوشتوک آک تینا جاگہ غا بیرہ ستر اٹ ردینک کرینو، ولے مولانا جوہر تو اسُل کتاب ءِ تینے آن پن اس ہم تسنے۔ نور احمد پرکانی ہم دا کتاب نا بابت حوالہ نا وخت آبا قاعدہ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی نا حوالہ ءِ تو تننے، ہیت آک ہمودو، ولے او ہم ستر ءِ تینا ڈول اٹ جوڑ کرینے وا وُن ءِ:

''خدمت دین آن گڈ ارٹمیکو ہرا کتاب دو بسنے اونا پن 'مجہول الاسم' ءِ۔'' (پرکانی، 2011ء، 185)

داکان پد ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی دا کتاب نا باروا ٹ نوشتہ کیک:

''اس کتاب میں ایک جگہ بزرگ میچڑ کا نام آیا ہے'' (براہوئی: 1982ء، 85)

دادے مرچ مصالحہ کرسا ڈاکٹر عبدالحمید شاہوانی دُن مونی اتیک:

''میچڑ..... بھاز چنک یعنی تفوک آتیٹی کس کہ اونا لمہ نا کزیت مس، اودے خزم انا پاٹ آ ولفیر، دا خاطر آن او ''میچڑ'' نا پن اٹ پنی مس۔'' (شاہوانی، 1995ء، 52)

ہندن افضل مراد دا ہیت ءِ مچٹ پین مونی درینے او پانک کہ:

''810 ہجری ٹی شہ میچڑ نا تصنیف ''مجہول الاسم'' بس۔'' (مراد: 2011ء، 10)

دن دا بے پن آ کتاب نا نئے بیرہ جند ءِ پن اس رسینگا، بلکن اونا نوشتوک نا پن ہم پاش کنتگا، ہرا بندغ نا پن ءِ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی بیرہ حوالہ کن تسنے کہ دا مسودہ ٹی اونا پن ہم ارے، ہمو پن ءِ دا کتاب نا خواجہ جوڑ کنتگانے۔

دا حالیت آتے ہُنگے تو سا تمک کہ براہوئی ادب اٹی پٹ و پول نا پڑ بھاز نزور ءِ، اسہ تو دا بابت باقاعدہ پٹ و پول بیرہ ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی کریے۔ ایلو ایم فل و پی ایچ ڈی تا رِد اٹ مروک پٹ و پول آک ارے، ہرافتیان مَٹ اس شینک مسنو، ومَنٹ اس داسکان کسراٹی ء، بڑز کو حوالہ غاک تو نصاب کن جوڑ مروک کتاب آتیان ہلنگا نو، ہرافک پوسکن خوانوک آتا راہشونی کن مریہ، ہرافک کم وَوَد کل کاٹم آن گدریفنگا نو، وخت اس کہ ایم فل و پی ایچ ڈی نا رِداٹ نوشتہ مروک پٹ و پول آتیا ہم بھلوشرہ سے ناگرج و گنجائشت اس ارے، دن کہ ڈاکٹر عبدالحمید شاہوانی نا پی ایچ ڈی تھیسز اٹ حمید عزیز آبادی نا غزل اسے نادر قمبرانی نا غزل اس پارسا درستی راستی کرفنگانے۔ ہندن عابدہ بلوچ نا 'براہوئی ناول' نازی آ مروک تھیسز اٹی براہوئی ٹی ترجمہ مروک ناول آتے ہم حساب کنتگانے۔

گونڈ دا کہ بڑز آ بیان مروک بیرہ منہ مثال اس براہوئی بولی نا ایلو بولی تھون سیالداری واونازی آ مروک پٹ و پول کاریم تا کچ وآب انا بیرہ چنکو آ دینک ء، دا بابت اگہ پہی کاریم مرے تو دا بابت پین ہم کہی راستکیک مونی بننگ کیرہ۔

کتاب آ ک:

1- براہوئی، ڈاکٹر عبدالرحمٰن، براہوئی زبان و ادب کی مختصر تاریخ، براہوئی اکیڈی، 1982ء، ارٹی 2014ء،

2- براہوئی، ڈاکٹر عبدالرحمٰن، براہوئی قدیم شعراء، ادارہ ادب بلوچستان، سال ندارد

3- پرکانی، نور احمد، براہوئی ادب، براہوئی اکیڈمی، مسٹمی ایڈیشن 2011ء

4- پروفیسر خداداد گل، براہوئی ادبی تاریخ، ناشاد پبلشرز، 2014ء

5- جوہر براہوئی، کتاب رنگ، براہوئی اکیڈمی، 2006ء

6- علی، ڈاکٹر مبارک، قوم پرستی کیا ہے، فکشن ہاؤس، 2014ء

7- شاہوانی، ڈاکٹر عبدالحمید، براہوئی زبان و ادب، صادق پرنٹنگ پریس، 1995ء

8- مولانا ملک داد قلاتی، براہوئی اکیڈمی، چاری ایڈیشن 2002ء

9- منظور بلوچ، ایم اے براہوئی (گونڈ سوج ورندیک) 2007ء

10- افضل مراد، ندارہ، زیڈ اے پرنٹرز لاہور، 2011ء

☆☆☆☆☆

نظم

حمید عزیز آبادی

کنانی کڑدہ نالٹ ءِ
امرد اپار بے بالاس
کنانی فصل ءِ لتاڑ اس
کنانی خیت ءِ رونتگ اُس
کنانا پالیز انا زی آ
کرینس شنز انا گوبٹ
کنا پھل آتے گواڑخ نا
اسُل گٹ آن کشکان اُس
امرتینا خِوزاغ ءِ
نی تسس پتگ جُو ان آتے
کنانی پیر بُنڈ آ تا
کرینس قُلف تابُوت ءِ
ہموخہ ظلم کرکن تون
کہ پگہ درد سگنگ کیس

NOTICE INVITING TENDER

sealed gallop tender on form 'B'-I & B- II as per schedule 'A and B' CSR 2018 Are Invited from the firm / Contractors for the following works as below on E/money 2% AND Time Limit 30-06-2022 for the work.

S.	Name of Work	Qty	Estimated Cost
	CONSTRUCTION OF WATER SUPPLY SCHEME THANDWANI SINJAVI		
1	SUPPLY /INSTALLATION OF SOLAR SYSTEM TSE No.186361	1.Set	6564000/-
2	DRILLING AND DEVELOPMENT OF BORE TSE No.186362	1.Job	2741000/-
3	CIVIL WORK TSE NO.186363	3.Job	10564675/-
4	S/O HDPE PIPE TSE No186364	7000 RFT	2621000/-

The Procurements shall be carried out according to BPPRA rules 2014. BASIC ELIGIBILITY. The contractor Must have valid registration in PEC in relevant code. the contractor must have valid registration in all taxation departments i.e. NTN,BRA.GST I/Tax. Renewed upto date.. all category of interested bidders must submit documents of experience in relevant field. The interested bidder for S.No.4 must have manufacturing license or valid& fresh dealership METHOD OF PROCUREMENT. Single stage, one envelope Head of A/C C02725-2 for deposit of tender fee RS.1500/ for S.No. 3 and 650/- for 1.2.4. 3.BIDDER/TENDER DOCUMENTS Issuance: Tender forms/Documents will be available from the date of publication in the News Papers, on presentation of requisite documents, Challan of tender fee bid security earnest money, income tax certificate etc. Submission: Last date of submission of tender documents is 16.8.2021 at 1.00 P.M. Opening: The tender will be opened on is 16.8.2021 at 02:00 P.M. Place of Issuance and address etc: OFFICE OF THE XEN PHE ZIARAT. Ph: No. 0833920023 E-Mail No.PHEZT786@gmail.com

PRQ NO.231.30/07.2021

Executive Engineer
Public Health Engineering
Division Ziarat

PNRA

PRE-QUALIFICATION NOTICE FOR CONSULTANTS

Pakistan Nuclear Regulatory Authority, Islamabad intends to pre-qualify Consultants for designing of office building at Lahore. Interested consulting/ architectural firms registered with PEC / PCATP and security cleared by SPD may download the pre-qualification documents from PNRA's website www.pnra.org.

Applications, complete in all respects, along with the required documents should reach the undersigned on or before 23rd August 2021.

Sr. Admin. Officer (Procurement),
Pakistan Nuclear Regulatory Authority,
G-8/1, Mauve Area, Islamabad
Phone: 051-9263025

PID (I) No. 578/21

ماہ گل

عاصم فرید جمالدینی
بدل:۔ شاہد نذیر شال

ماہ گل ہژدہ میکوصدی ٹی نوشکے ٹی ودی مس۔ ماہ گل حسن و جمال اٹ تینا مٹ تینٹ ئس، قدرت اودے اسہ ہندن ءِ چہرہ اس پرنور ءِ تسوسُس کہ اودے خنوک آ ہُر سہ ہنا کہ۔ ماہ گل نا پِن ءِ چنکی ٹی اونا اُرا والاک پری جان تخاسُر۔ ماہ گل اسہ نور اس ئس، مخلوق آک اونا پری انگا چہرہ نا سِفت ءِ کریرہ، پری جان ہرسُہب اُراغان پیش تمّا کہ مش تیٹی ہنا کہ تو سکہ ماہ گل نا یات آ تیٹی گم گار مسکہ۔ ماہ گل بے وس انت کریکہ راج انا رسم ورواج ئسے ہندن ءِ اگہ ہرا مسٹر ہیت کرے تو اوڑکن مصیبت اس جوڑ مریک۔ مسٹر نا انت قدر ئسے نا راج اٹی مسٹر نا زبان بند و نت تیٹی تے رواج آ تا زنجیر مریک۔ مسٹر نا ارمان آتے سرعام گٹو کیرہ اگہ مسٹر نا زند انا فیصلہ مس تو اوڑان کس ارّفپک۔ سانگ آن پد مسٹر نا دُون آن دیراتنگ عیب سمجھنگا کہ۔ نبی بخش پیسہ ئی ءِ بندغ اس ئس اواسہ ہفتہ ٹی برام نا بندوبست ءِ کرے و ماہ گل تو است خوائنگ غسل کیو۔

کن کے زرس دیر باسِف و تیل اٹ میٹ ہم اوار کیس کہ کنے یخ کپ۔ نبی بخش ہراتم غسل کرے او غسل کننگ آن پد ماہ گل ءِ غصہ ٹی پارے کہ میٹ آ تیٹ بھاز قیمتی ءِ تیل شاغاسُس۔ منہ دے نا سے ای ہُرنگ اُٹ کہ نی ہرگڑا ٹی لاپرواہی کننگ اُس۔ اگہ کنا اُراٹی داحال مس تو ای زواس نا باوہ غا نبار بے پیسہ مریوہ۔ ماہ گل اُست اٹ کرے کہ نبی بخش اینو پگہ ہر ہیت آ کنتو کشکُن کیک دا وخت آ اودے شیر جان یات بس او بھاز اوغا است اٹ سوچ خلک کہ شیر جان کہ ندر مفر ہرا کہ کنتو مابت کیک ایلو داگنوک ہم کنا سوب آن مسُنے۔ ماہ گل تینا فریشانی ءِ کم کننگ کے خواءِ ہرفے۔ دیرا کے دُون نا کنڈ آ ہنا کسر اٹی اودے اسہ ہمسایہ ءِ نیاڑی اس خنا۔ او ماہ گل ءِ حال حوال کرے او ہُراکہ ماہ گل نا خن تیٹی خڑینک ءِ امر او فریشان خننگ اٹی ئس ای نا ہیڑ اُٹ کنے پاکہ نا فریشانی ءِ کم کیو۔ ماہ گل کسہ ءِ ہمو نیاڑی ءِ پارے تو نیاڑی پارے کہ نا اُرے خدانا شکر ءِ کشّے اودے ناوڑنا حور اس ملانے او بدشکل تو دے برام کریکہ۔ کنا ہیت ءِ اوڑان مست شیر جان زیبا ءِ ورنا ہم ارے اونا سوب آن گنوک مسُنے۔ ہروخت نا کسر آ ہُروک ءِ۔ او اینو ہم نیتو مابت کیک ماہ گل ہمو نیاڑی نا ہیت آ تیٹی بس۔ ہمو نیاڑی ماہ گل ءِ پارے کہ اینو نا نن شیر جان ءِ نیتو ملقوہ ہمو نیاڑی شیر جان ءِ ماہ گل تو ملفے ماہ گل ءِ کیئی سال آن پد است ایلو نا خڑکی نصیب مس۔ ولدا شیر جان و ماہ گل است ایلو تون دُون آ ڈکوئی ڈکوئی ٹی ملارہ۔ ماہ گل ہروخت تینا اُرے تون کشکُن کریکہ ولدا تینا اُرے ءِ پاریکہ

جان تینا زیبائی نا سوب آن ماہ گل نا پن اٹ پن کتّا۔ ماہ گل ورنائی ٹی نت تخا تو ناخننگ خلق انا دُون اسے نارئی آ شیر جان تو مس۔ دا ہمو دُون ئس ہرا کان ماہ گل ہڑدے تینا خواءِ پُرکننگ کے بسکہ شیر جان و ماہ گل است ایلو نا مہر و مابت اٹ داخس تفنگار کہ اوک است ایلو ءِ خنتورہ تو بے قرار مسُرہ۔ ماہ گل دیگر نا دیر پُرکننگ نا بہانہ اٹ دُون آ بسکہ شیر جان تو مِلا کہ۔ ماہ گل نا حسن و جمال ءِ خننگ تو خلق انا اسہ بھلو مالدار و پیسہ ئی ءِ بندغ اس نبی بخش تراسی زئی ماہ گل نا اُراغا رسال مون تِس۔ ماہ گل نا اُرا والا تے ماہ گل نا زند آن زیات پیسہ و ڈاج انا گرج ئس۔ اوک دا رسال ءِ اَوَ کریر۔ آخر کار ماہ گل و بنی بخش نا سانگ مس۔ دا سانگ نا بٹنگ تو شیر جان گنوک مس۔ ماہ گل و نبی بخش نا سانگ آن پد شیر اونا برام مس۔ ماہ گل نبی بخش نا اُراٹی عیش وآرام اٹ زند ءِ تینا تیر کرکہ برام نا منہ دے آن پد نبی بخش ماہ گل ءِ پارے کہ ای اُرا کے اسہ نوکر اس تخوہ پین وخت اس او اُرانا کاریم تے کیک۔ ولے ماہ گل پارے کہ نہ دا کنا اُراءِ دا اُرانا کاریم تے ای تینٹ کیوہ نوکر نا ہچ ضرورت اس اف۔

ماہ گل سُہب انا آذان تا وخت آ بش مسکہ نماز خوانا کہ۔ وظیفہ کریکہ او کان پد خواءِ ہرفیکہ دیر پُرکننگ کے ہنا کہ۔ ولے وخت وخت تنیائی ٹی ہراتم شیر جان اونا خیال آ تیٹی بسکہ تو او اوغا کہ ولے اودے اونا لمہ نا پنت یات بسکہ کہ کسے تکلیفی تفیس وخت ہم کس اکے سلیپک۔ وخت انا تیر مننگ تو اوار اوار ماہ گل مُسہ چنا نا لمہ مس اسہ دے اس نبی بخش ماہ گل ءِ پارے کنے غسل کروئی ءِ اینو موسم یخ ہم ارے منہ دے نا سے ای غسل کتہ تُٹ اینو کنے مست ایت۔ پارہ کہ مابت اَسُل ڈکنگپک۔ شیر جان و ماہ گل نا ملنگ خلق انا کل ءِ نیاڑی تون اوار اوار نبی بخش ناشوان ءِ ہم سما تمّا۔ شوان نبی بخش ءِ پارے کہ ای نا رزق ءِ کننگ اُٹ ای نمک حرامی کپرہ ای بنگٹ کہ ماہ گل و شیر جان ہروخت دُون آ ملرہ۔ مخلوق ماہ گل نا باروٹ وڑوڑ نا ہیت کیرہ۔ کہ ماہ گل و شیر جان است ایلوتون مابت کیرہ۔ نبی بخش ءِ شوان نا ہیت آ باور بتو او شوان ءِ پارے دا دروغ ءِ مخلوق ماہ گل نا زیبائی آن ہشنگک۔ اوک دا سوب آن دا ہیت آ تے کیرہ۔ نبی بخش ءِ باور ئس کہ ماہ گل داوڑ کننگ کپک ولے منہ دے گدرینگنگ آن پد نبی بخش نا شوان پدا نبی بخش ءِ ماہ گل و شیر جان نا باروٹ پارے نبی بخش سوچ اٹ تمّا اونا دماغ اٹ یکدم ہیت بس کہ ماہ گل ہروخت کنے آن مست انتئے خوائنگ داسہ نبی بخش شک اٹ تمّا۔ ولدا ہم تینا شک آ باور کتو کہ کہ منگ کیک ای غلط اُٹ۔ ماہ گل شیر جان ءِ پارے ہروخت دُون آ ملنگ جوان اف دُون مف کہ کس ءِ سما تمے۔ پین دے اس نن نکان ملینہ۔ اسہ دے اس سُہب وختی نبی بخس تینا تو فک ءِ صاف کرے او ماہ گل ءِ پارے کہ ای شکار کے ہننگ اٹی اُٹ ای شام اتو بننگ کپرہ تو اوہُراکہ ماہ گل نا چہرہ خوشی آن ملنگا۔ نبی بخس است اٹ پارے اینو نے سما ایتک۔ نبی بخش ہُلی آ سوار مس او شیر جان نا اُرانا مون آن گدرینگا کہ شیر جان تینا اُرانا رہی آ تو لوک ئسکہ۔ شیر جان نبی بخش ءِ ارّفے نبی بخش ہرانگ ہننگ اُس؟ نبی بخش پارے شکار کے ہننگ اٹی اُٹ شام آ بفرہ۔ شیر جان خوشی آن ڈغار آ تو لنگ کتو کہ۔ شیر جان است اٹ سوچا کہ کہ اینو ماہ گل تو ملّوہ۔ ولے خفتن آن پد نبی بخش پدا نا کسر آن تینا اُراغا بس او سیدھا گدان اٹی ہنا و اوڑے تُوس۔ ماہ گل ہراتم خنا کہ نبی بخش نا چہرہ غصہ غان خیسن پوشکن منگ اٹی ئس ماہ گل خلیسک۔ ماہ گل و شیر جان نا ملنگ نا وخت خڑک بس۔ ماہ گل چناءِ پالِنگ تنگ نا بہانہ اٹ پیش تمّا۔ ماہ گل شیر جان نا نت تا توار ءِ بنسہ ئس ماہ گل اسہ خل اس پیشن خسا کہ شیر جان پُہہ مرے کہ کس اس اُراٹی ارے۔ ولے مابت شیر جان نا ہوش و سارءِ دریُسس او تینا محبوب تو ملنگ کے بسکہ۔ ماہ گل ولدا گدان نا تہٹی ہنا او چناءِ ہرفے چنا او غا کہ بنی بخش تو فک ءِ سیدھا کریُسس او ہُراکہ اسہ بندغ اس گدان اٹی پتریںگا نبی بخش فیر کرے ہمو وخت آ شیر جان فیر تو اوار ڈغار آ تمّا و دم تِس۔ ماہ گل بھاز اوغا تو نبی بخش پارے نے ہم ہُروہ ہمو تما ماہ گل نا بلغڑ بس او نبی بخش پیشن پیش تمّا۔ ماہ گل ءِ تینا چناک یات بسُر ہمو تم او تینا بلغڑءِ پارے کنا کہنگ آن پد کنا چناتا ہر کنڈ آن خیال ءِ تخس۔ سہب خڑک تمنگ تو اوار نبی بخش ماہ گل آ تلوار اٹ جلہو کرے ماہ گل ہم شیر جان تو اوار دا دنیا غان رخصت کرے۔ داوڑ ماہ گل و شیر جان نا مابت نا داستان ہنداڑے ختم مس۔ اینو ہم نوشکے آن مُسہ میل نا مُری آ جمالدینی خلق اٹ اسہ گنبد ئسے۔ اودے ماہ گل نا گنبد پارہ۔ دا گنبد بھاز انگا پرانا سوب آن اسہ مش نا ڈک اس جوڑ مسُنے دا ماہ گل و شیر جان نا مابت نا نشانی ءِ بندغ آک اینو ہم اوفتا مابت نا داستان ءِ یات کیرہ۔

☆☆☆☆☆

افلاطون

وڑاوخت نا شاعر آک

یونس عزیز مینگل

افلاطون ہرا یونان اٹی ودی مس و ہمو کان علم دوئی کرے۔ سقراط نا ہم دور آ دا بندغ اونا زیر سرپرستی ٹی ہراتم بس تو اونا غٹ زندگی بدل مس۔ تینا اولیکو وخت اٹی افلاطون ءِ شاعری تون بھاز شونک ئسک اونا جند تینا ہمو زمانہ نا شاعر آ تیٹی اسہ بھلو پن اس تخاکہ۔ ولے ہراتم اونا ملاقات سقراط تون مس ہنا تو او کان گڈ افلاطون تینا غُٹ لکھوک آ شاعری تے خاخر اٹی ہُشا انتئے کہ سقراط شاعری نا شونک آن مُر ئسک و فلسفہ نا خڑکی نا سوب آن افلاطون نا زند آ ہم داگڑاک اثر شاغنگ ءِ شروع کریر۔ آخرکار افلاطون شاعری آن بھاز پدی ہنسہ کرے و فلسفہ غان خڑکی تمّا۔ ہراتم سقراط ءِ اونا ہم دور آ بادشاک دز گیر کریر و اونا ہم نظریہ غا سنگت آ تیا ڈغار ءِ تنگ کننگا تو دانا اثر اٹی افلاطون ہم بس ہیت و واقعہ ہندا مقام آ رسینگا کہ سقراط نا سزاءِ موت اٹی بدل کننگا و اودے سزائے موت تننگا تو افلاطون ءِ ہمو وخت تینا ساہ ءِ بچفنگ نا سوب آن یونان آن فرار منگ نا ضرور تمّا بلکن سقراط وڑ انگا استاد آن مُر تمنگ افلاطون کن اسہ بھلو عذاب اس مس۔ پدا بیگانہ غا علاقہ غاتیٹی پناہ ہلنگ ہم اسہ مشکل ءِ کاریم اس ئس۔

بھلو وخت اسے آن گڈ ہمو بادشاہ گمگار مس و افلاطون ءِ ولدا یونان آ بروئی تمّا تو او فک یونان نا ماحول ءِ تینا ہق اٹی خنسہ اسہ وار ولدا سقراط نا اِلوک آ مشن ءِ ہرفنگ نا کاریم ءِ شروع کریر۔ مرسہ مرسہ او فک تینا داتحریک اٹی سرسہب مسُر۔ ہندن یونان اٹی ریاست نا بناء کریر قانون جوڑ کریر۔ ہرا شاعری نا شونک ءِ افلاطون مہالو الاُسس ولے دا تینا پوسکن آ ریاست و اونا قانون اٹی شاعر تے بیدخل کننگ نا حکم تِس۔ انتئے کہ بقول افلاطون شاعری کن شاعر ءِ عمر نا شرط انا پابند مروئی ارے وگرنہ چنکا عمر اٹی شاعر ہندن ءِ ہیت وگپ، کسر نشان ایتک ہرا فتا اثر سماج نا بندغ نا زی آ منفی مریرہ۔ پاش ءِ ہیت ئسے شاعر پوسکن جوانی نا باغ اٹی گام تخک تو اونا خیال آک صنف ءِ مخالف نا نیمہ غا کارہ ہندن ہندا خیال آ تے ہمو دورانا شاعر تینا شاعری ولوز گپ وتران آ تیٹی اتیک۔ گوکہ دا فک لاشعوری غیر ارادی مریرہ یا ہندن مریک ارادی، شعوری وڑٹ مریرہ ولے ہڑتوم آ پہلو آ تیٹی راج کن مثبت منگ کپسہ و ہنداکان راجی کاریم تیٹی خلل تمسہ کائک۔ ہندن اوفک شاعری ءِ اَسُل ممنوع قرار تِسُر۔ تینا پوسکن آ ریاست اٹی شاعر آ تے غُٹ ءِ ملک بدر کننگا۔ یا ہندا قانون اٹی ہندا حکم تننگا کہ اگہ شاعری مرے تو مشروط وڑاٹ مرے۔ و شاعر کن عمر و دائرہ ءِ اخلاق وضع کننگا۔ دا اَسُل اجازت تننگتو کہ شاعر انت اس مرے لکھسہ کائے و مخلوق واہ...... واہ...... کرسہ کائے۔ بلکن مشروط وڑاٹ شاعر ءِ ریاست نا تہٹی کاریم کننگ نا اجازت اونا عمر و تحریر نا ردٹ تننگا ہندن فوج و ایلو قانون آ تے جوڑ کرے۔ ہندا خاطر آن افلاطون نا جوڑ کروک آ ریاست اینو ہم اسہ مثالی ءِ ریاست اس قرار تننگ مریک و اونا فلسفہ اینو ہم اسہ مثالی ءِ فلسفہ اس ارے۔

دا ہیت راست ءِ کہ شاعر کن عمر نا شرط اسہ لازمی ءِ کاریم اس ارے اوڑکن اونا تحریر نا دائرہ ءِ ہم کشوئی ارے انتئے کہ ہراتم شاعر تینا ورنائی نا خواست و خواہش آ تا گواچی مریک تو ارادی یا غیر ارادی اوڑان غیر سنجیدہ لوز پیشن مریک ہراڑان شاعر نا جند ءِ یا اونا ہم عمر آ بنوک آ تے مزہ بریک ولے مجموعی راج کن اونا لوز آک حقیقی دروشم اٹ خیال کننگپسہ بلکن اودے و اونا لوز آ تے بھلا عمرانا بندغ آک یا ہمو راج انا بھاز آ طبقہ غاک جوان خیال کپسہ۔ افلاطون نا فلسفہ نا ردٹ ہرا داسکان نا سوچ آک اریر تو دا اسہ اہم ءِ کاریم اس ارے گوکہ کنا جند ہم افلاطون نا ریاست نا تعزیر آ تا مجرم اریٹ ولے ہیت مُچ انا بریک سوچ دا پہلو آ نا غٹ ءِ خلوئی تمک کہ دا ہیت آ تیٹی اخسو فلسفہ اس ڈکوک ارے و واقعی راج نا زی آ دا فک انت اثر شاغنگ اٹی اریرا گہ کس اختلاف تخک تو اودے تنقید برائے اصلاح نا دعوت ایتنہ و اونا ہیت آ تے بنگ کن خنک ہُروک ءِ خفک تو روک ءِ۔

شاعری نا لوازم آک

منیر حنفی

شعر، شعور آن ہلنگانے ہرانا معنہ ءِ ''چاہنگ''، پُہہ منگ ولے اصطلاحی معنہ ٹی شعر ہمو موزوں گال یا ہیت آک ءِ ہرا فک مقفٰی و تخیل نا منتگ تون اوار اوار معنہ اس ہم تخ و ارادہ و نیت آن پد ادا کننگر و ہندا لوز آک شاعر نا نفسیاتی حالیت دُنکہ خوشی، غم، دُکھ و گڑتی۔ حیرت و تعجب وغیرہ نا درشانی ءِ پاش کیرو ہراڑان بنوک آ ءِ لذت اس ہم ملے۔ شعر پانّگرہ۔

ہمو گال آک ہرا فک ہچ معنہ اس تخپسہ ولے وزن و ردیف و قافیہ تخر شعر پانّگپسہ۔ موزوں آن مراد ہمو گال یا ہیت آ تاوڑک ءِ ہرا فک اسہ جتاءِ و خاص ءِ ردوبند اسے آن پد خلنگر یعنی ہمو لوز آک ہرا فک بحر و وزن نا اصول و کانود آن پد نوشتہ کننگر شعر پانّگرہ۔ شاعری ٹی ردیف و قافیہ نا خیالداری ءِ مقفٰی پارہ۔

تخیل نا تعریف ءِ کننگ بھاز مشکل ءِ تخیل غور و فکر و مشاہدہ کننگ نا ہمو سرشتی (فطری) آ طاقت ءِ پارہ ہرا کہ ناوجوداٹی مریک۔

لغوی حساب اٹ وزن نا معنہ' گڑا اسے نا وزن کننگ، تول کننگ ءِ پارہ و ولے شاعری ٹی وزن آن مراد شعر ءِ تول کننگ کن ہرا ترازو یا پیمانہ ءِ مقرر کننگانے اودے بحر پارہ۔ عروضی اصطلاح ٹی شیئر ءِ بحرانا ترازو ٹی تول کننگ ءِ وزن پارہ و دادے تقطیع کننگ ہم پارہ بحر آ تا وزن آ پفروک آ کلام ءِ شعر پانّگپک دادے نثر پانّگک۔

شاعری نا علم، علم عروض نا بناءِ خلیل بن احمد بصری تخا ہراکہ 100 ہجری ٹی بصرہ (عراق) اٹی ودی مس۔ اونا دانا علم و فضل و ذہانت بھاز پنی ئس۔ اونا ذہانت نا واقعہ اس پانّگک کہ اونا دور اٹی بندغ اس خن تا دارو اس جوڑ کریکہ۔ ہرادے کور انگا بندغ خن تیٹی شاغوسُس تو او خنی مسکہ۔ دا دارو ءِ جوڑ کروک آ بندغ نا کزیت آن پد ہندا نسخہ گم مسک تو ہندا دارونا دنگ (بوتل) ءِ خلیل بصری گند کشا و پانزدہ دارو تا پن تے نوشتہ کرے۔ ہرافتے جوڑ کننگا تو ہمو شفا ملا۔ منہ وخت آن گڈ اصلی آ نسخہ ملا تو خلیل نا نسخہ ٹی بیرہ اسہ دارو اس کم ئسک۔

خلیل بصری زبان چاہوک و بے مٹ ءِ ادیب نوشتوک اس منتگ تون اوار اوار موسیقی آن ہم پورو واجبت تخاکہ۔ و ہندا موسیقی نا اصول و کانود آ تے بنیاد جوڑ کرسا شاعری نا علم ءِ ایجاد کرے۔ و ہندا سوب ءِ کہ شاعری و موسیقی اسہ ایلوتون تفوک ء۔ شعر، عروض و موسیقی دا ہر مست آک اسہ ایلوتون تفوک ءِ اسہ ایلوکن الّمی ءِ۔

خلیل بن بصری پانزدہ بحر، ہنرج، رجز، رمل، متقارب، کامل، منسرح، مضارع، سریع، خفیف، مُجتث، مقتضب، طویل، مدید، بسیط، وافر ءِ جوڑ کرے۔ بصری آن پد ابرانیک چار بحر، متدارک، جدید، قریب، و مشاکل ءِ جوڑ کریر یعنی کل نوزدہ بحر مسُر۔ برصغیر نا گڑا اس عالم شاعر آک بحر جوڑ کریر ولے دا فک بھاز شون ہلتوس۔ دا نوردہ بحر آ تیان پنچ بحر طویل، مدید، بسیط، وافر، کامل، بیرہ عربی کن ءِ ایلو زبان تا شاعری دا بحر آ تیٹی کننگ سہی اف۔

مُسہ بحر قریب، جدید و مشاکل فارسی کن ءِ۔ دا ہشت بحر آ تیان بیدس بچوک آ یانزدہ بحر آک عربی، فارسی، اردو و ایلو زبانک دُنکہ سندھی، اوغانی، بلوچی، براہوئی، پنجابی وغیرہ کن ءِ۔

شاعر نا لغوی معنہ ءِ ''چاہوک و دریاب ءِ کوزہ ٹی بند کروک آ''۔ ولے اصطلاح ٹی صاحب ءِ فن آ بندغ ءِ شاعر پارہ ہرا کہ جوانی و گندئی، بحر و وزن، تقطیع کننگ یعنی لوز آ تے بحر آ تیا ٹکر ٹکر یا شونز شونز کننگ، ردیف و قافیہ دا کل آن ہرا کہ شاعری کننگ کن الّمی ءِ واجبت او پُہہ ئی تخے تو اودے شاعر پارہ۔

ای تینا سرحال آن بھاز مونی ہناٹ کنا سرحال وزن و خیال ئس دا ہڑتوم آ تیان ہر اَسٹ شاعری کن الّمی ءِ انتئے کہ تدوک آ ''تلار'' نا تاک اٹی ساربان نا چیئرمین ملک ریاض علی شاعری نا زی آ درشان خیال کریُسس اونا پانک ئس کہ ''شاعری نا میدان اٹی وزن اف بلکہ خیال ءِ'' و ہندن بہاول نسیم ہندا اوڑ نا خیال آ تا درشانی ءِ کرسا ملک ریاض آن اِرا گام مونی ہنانے۔ اونا پانک ئس کہ ''شاعری ٹی صرف و صرف خیال ءِ ولے اینو وزن نا بھاز ہیت و گپ مریک ولے مُست انا شاعر آک وزن نا ہیت ءِ کتوسہ، شاعری بس خیال ءِ'' دا ٹی ہچ شک اس افک کہ شیئر و وزن اسہ ایلو کن بھاز الّمی و لازم ملزوم ءِ۔ دا باروٹ گڑا اس نقاد و سکالر آ تا خیال آ تا جاچ اس ہلینہ۔

جورجس، ہراکہ اسہ یونانی مفکر اس ئس، شاعری نا باروٹ پائک کہ شاعری عروضی نظام نا ہمو دروشم ءِ ہرانا مسخت خوانوک آ یا بنوک آ تے تینا بلو آ چلنگ و حالیت آ تا باروٹ رغا منگ ءِ۔

پئول کولویل پائک کہ شاعری اسہ فن ئسے ہرا لوز آ تا اسہ ردوبند اسے آ تالان مریک۔

سرفلپ سڈنی نا پانک ءِ کہ وزن شیئر انا زیبائی ءِ شیئر انا سہت و زیور ءِ۔

لے ہنٹ نا خیال اٹ شاعری نا روح انا پوروی کن وزن بھاز الّمی ءِ وزن آن بیدس جوزہ و لوز آ تا پانگ نیم گڈ لوسلک۔

کارلائل وزن نا باروٹ تینا خیال آ تا درشانی ءِ کرسہ پائک کہ شاعری نا باوزن و مترنم (موسیقی) آن خڑک منگ الّمی ءِ۔

میتھیو آرنلڈ شاعری ءِ زندانا تشریح و آ دینک پائک و او وزن او بحر ءِ شاعری نا پوروی کن الّمی ءِ گڑا اس پائک۔ داڑان پاش مریک کہ میتھیو آرنلڈ وزن ءِ شیئر اکن اسہ الّمی ءِ بشخ اس منک۔ ہندن اسہ پین سکالر اس ہرانا پن مل ءِ۔ وزن نا اہمیت ءِ منگ و اودے الّمی پائک اونا پانگ نا ردٹ کہ انسان ہراتم تہذیبی دنیائی تینا گام ءِ تخانے ہمو وخت آن اونا خیال آک اسہ جوان و بریبر ءِ زبان اسے نا دروشم اٹی پاش مسُنو۔ داڑان پاش مریک کہ شاعری نا خیال آک بربیرو زبان اسے نا، اسہ ایلوتون بھلو تعلقداری ئسے۔

ہیگل ہم وزن نا جادوئی طاقت ءِ منانے۔ اونا پانگ ءِ کہ نظم، ننے وزن نا سوب آن ہندن ءِ زیباءِ دنیا سے ٹی دیک ہراکہ نثر نا بارن انگا دنیا غان جتاءِ۔ جرمن شاعر شیلر وزن نا اہمیت ءِ منگ۔

شیئر اٹی وزن، ساز و باگل (موسیقی) آ نبار سیدھا است آ اثر شاغک۔ شیئر انا لوز آ تے اسہ خاص و جتاءِ ردوبند اسے ٹی تخنگ جادو آ مبار کاریم کیک و اثر تخک۔ وزن نا جوزہ غا تے بڑزا کیک ولے نثر ہرا ٹی وزن مفک دا تاثیر آن ہورک ءِ۔

ہندا ہیت ءِ جیمز منٹگومری اسہ بھاز زیباءِ وڑ اسے ٹی دُن پائک کہ ملٹن او شیکسپیئر نا جوان انگا منظوم (شاعری) نا خیال آ تے نثر اٹی بدل کننگے و دا باروٹ لوز آ تا وڑ و ڈول کننگے تو ولدونا سماتمک کہ شاعری نا ہمو کل جادو کا تِک ختم مریک۔ و او دانا مثال ءِ دُن تسُنے کہ شبنم نا پڑینک آ تے دوٹی ہلنگ، یعنی ہراتم اسکان شبنم نا پڑینک آک بے و بوچ آ تا زی آ تو جمرہ کیرہ و ہیرا غانبار خننگرہ ولے دا پڑینک آ تے دوٹی ہلنگ ءِ تو دیر جوڑ مرسا و ہیرہ۔

مطلب دا کہ شیئر انا وزن ءِ کشنگ آن پچ آ شیئر انا زیبائی او اثر ختم مریک۔ دا ٹی ہچ شک اس افک کہ شاعری ٹی تخیل و جوزہ نا منتگ الّمی ءِ ولے بیرہ دا گڑاک شاعری ءِ تخلیق کپسہ انتئے کہ دا گڑاک نثر اٹی ہم منتگ کیرہ ہراتم اسہ نظم اس وزن آن ہورک ءِ تو او شاعری افک بلکن نثر ءِ۔ مطلب دا کہ بیرہ تخیل، جوزہ و خیال نا بنیاد آ نوشت اسے شاعری پانگ کپنہ انتئے کہ دا فتون اوار اوار وزن نا منتگ بھاز الّمی ءِ۔ وزن آن بیدس ہر ہمو ادبی نوشت ءِ نن نظم یا شاعری پا پنہ چاہے اوٹی شاعری نا روح ساڑی مرے اگہ ہمو ادبی نوشت ہراٹی شاعری نا روح ساڑی افک ولے اوٹی وزن ساڑی ءِ تو نن اوڑا شاعری نا ٹپو (نشان) ءِ خلینہ اگہ وزن مف تو خیال آن پُرانگا شاعری ہم نثر ءِ انتئے کہ نثر او شعرانا نیام اٹی بھلا فرخ وزن ءِ۔

بھاز آ براہوئی شاعر آ تا علم عروض آن نا پُہہ ہی ءِ ہراتم ''پن ریچ''، اٹی پاش کننگا تو پن ریچ نا بائیکاٹ کننگا انتئے کہ حقیقت آن خن تے تر کننگا۔ ہندا کتاب نا سرلوز اٹی انور بھٹی دُن نوشتہ کریُسس ''خبر اف اِتکن شاعری نا ردٹ بھاز آ براہوئی شاعر آک تینا مجموعہ کلام آ تیٹی علم عروض نا اسُل خیال ءِ تخنو بیرہ طبیعت نا موزونیت آ شیئر پانگ ءِ فروغ تسُو ہرانا سوب آن براہوئی شاعری ٹی فنی تشنگی پاش خنتِک و شاید ہندا سوب ءِ براہوئی ادب ایلو بولی تا ادب آ مبار معیاری و معتبر تخلیق نہ منتگ نا بربیرءِ''

او مونی پائک ''بھاز آ شاعر آک، بحر و وزن نا، ردیف و قافیہ و شیئر انا ایلو گرج آ تیان مون ءِ ہڑسہ بیرہ تینا پن اکن کتاب آ تے مونی ایسُو''

ملک ریاض و بہاول نسیم نا شاعری نا باروٹ خیال آ تا درشانی براہوئی شاعری آ داغ ئسے۔ ملک ریاض، صاحب کتاب ہم ارے اونا کتاب ءِ خوانگ آن سماتمک کہ اونا امرءِ شاعری ئسے۔ ولے اودے داحق اسُل اف کہ تینا نزوری ءِ کل شاعری نا بارو اٹ درشان خیال کرسہ ڈھکے۔ شاعری کن شاعری نا علم یا وزن یا علم عروض (Prosody) ہر زبان نا شاعر آ تیکن اسہ ویل اس مسُنے و مروءِ ولے علم عروض براہوئی شاعر کن اسہ بھلو ویل ئسے انتئے کہ براہوئی دنیا نا اولیکو زبان ءِ کہ ہرانا بھازی شاعر آک داڑان واجبت تخپسہ۔ و دانا ہیل داری نا متاماری آن بچنگ کن جوان ءِ ہیت اس ایجاد کرینو یعنی ''خیال''، ہرا کہ براہوئی شاعر کن بھلونزوری ئسے۔ انتئے کہ براہوئی شاعری ٹی آمد و آورد نا ویل بھاز ڈلگ خنتِک آمد شاعری نا ہمو وڑ ءِ ہراٹی ہچ متاماری و وزن و بحر انا ہچ مزغ خلنگ اس مفک بس شاعر نا مزغ اٹی انت اس بس ہمو دے شیئر اس سمجھسہ تینے شاعر و ادیب اس خیال کیک۔ آمد نا شاعری بھازیکا براہوئی شاعر نا طبیعت نا شاعری ءِ انتئے کہ آورد نا شاعری ٹی بھلو متاماری سے نا کوشست ءِ کیک۔

بہاول نسیم پائک مُست وزن نا ہیت الوتو اونا معلومداری کن عرض ءِ کہ براہوئی نا پنی آ شاعر خواجہ اسحاق سوز 1962ء اٹی تینا شاعری نا کتاب ''غزلیات سوز'' اٹی شیئر انا زی آ اول اٹ شیئر انا بحر ءِ نوشتہ کرینے۔

وزن تو براہوئی شاعری ٹی خلقی شاعری آن ساڑی مسُنے دُنکہ برنازنا، برنازنا، لاڈے لڈے لاڈے لڈے، لیلڑی آ لا، لیلڑی آ لا پین پین۔ نن تون وزن گھگیر اسے آن ساڑی ءِ وا ہم نن پان کہ شاعری کن وزن اف خیال ءِ تو دا براہوئی شاعر و شاعری کن بھلونزوری ئسے۔

ایہن ہم باوزن شاعری کننگ آسان ءِ کاریم اس افک ولے براہوئی ادب اٹ شاعر منتگ بھاز آسان ءِ۔

شاعری نا تختی نا باروٹ امیر مینائی پائک

امیر اِک مصرع تر، تب کہیں صورت دکھاتا ہے
تنِ شاعر میں ہوتا خشک ہے جبکہ لہو برسوں

یخین اٹ مینائی نا نزدات علم عروض نا ہیل کننگ و بحر و وزن نا زی آ شیئر پانگ اسہ بھلو مزغ خلنگ او محنت و خواری آن پد مریک۔ ولے دا مزغ ماری آن پد ہرا شاعری نا دروشم مون آ بریک اونا چس اخس زیات مریک اونا اندازہ ءِ باوزن شاعر آ تا شاعری آن خلنگ مریک۔

چم

خواجہ احمد خواجہ

گوربام نا وخت ئسکہ۔ دے انا مچے مچے خیسُنی پاش مرسا ہنا کہ۔ روشنائی مدان مدان آ تالان مرسہ ہنا کہ تنکو چرک اس چکا کہ۔ موسم بھاز خوشگوار ئسکہ۔ سُہب انا وخت چُک آ تا تو اوار آن بیدس ایلو کل ءِ گڑا تیا چُپی تالان ئس۔

اسہ مُلا اس تینکن اسہ پوسکن ءِ موٹر سائیکل اس ہلکُسس۔ منہ وخت جوان گدرینگا مُلا داسہ جوان موٹر سائیکل چلیفنگ ہیل کرے۔ مُلا چالاکی نا سوب آن بھاز سادہ ئس۔ مُلا بھاز خوش ئس پوسکن آ موٹر سائیکل ءِ چلیفیکہ۔ او مہالو سہراب سائیکل اس چلّفیکہ سائیکل ءِ یکا نا پیڈل کننگ آن دڑدی ئس۔ مُر ہنا کہ دم درینگا کہ۔ اسکوٹرءِ ریس کریکہ گیر اٹی شاغا کہ۔ موٹر سائیکل جٹکہ خلککہ راہی مسکہ۔ موٹر سائیکل ءِ تیز کریکہ جمپ و جول اسے آ بسکہ بریک کریکہ موٹر سائیکل ءِ کنٹرول کننگ کتو کہ۔ موٹر سائیکل بند مسکہ۔ چُناک خنارہ تے مخارہ پاریرہ ہُر مُلا ءِ ہُر مُلا ءِ۔

مُلا وخت اتو اوار اوار مدان مدان آ موٹر سائیکل نا پائلٹ جوڑ مس۔ اسہ وخت اس دُز اس مُلا نا موٹر سائیکل ءِ تاڑا۔ مُلا نا ٹیم ءِ نوٹ کریسُس۔ دُز تینا پورو تیاری ٹی ئسکہ۔ دے آ باسُن آ مہالو سلوک ئس۔ مُلا موٹر سائیکل آ بسکہ دُز روڈ نا کیب آ تو سوسُس۔ تینا اسہ نت اس مرغن کشا روڈ انا کنڈ آ۔ مُلا موٹر سائیکل آ خڑک بس دُز تینا دو تے بڑزا کرسہ پارے ''ہندن بے وسی کرسہ تینا رنگ ءِ خراب و بدحال کرسہ ماما کنے ہم شار آ درک'' مُلا موٹرسائیکل ءِ مچٹ مونی درسہ ٹوس بریک اس خلسہ تورے مُلا پارے ''انت اس کنا خواجہ......!''

دُز پارے نی ہرانگ کا سہ بابو کنے دیسہ دیبیہ اللہ نا خیر ءِ کروئے۔ مُلا بشخندہ کرسہ پارے نی سوار مَہ نیکی وارفنگ۔ دُز منڈ منڈ کرسہ مُلا نا پد آن سوار مس مُلا موٹر سائیکل ءِ گیر خلسہ تیز کرے۔ کسر اٹ مُلا دُز آن ارّفے کنا ایلم ہرانگ دیوئے؟ دُز پارے کنا نت پنانے منہ وخت مہالو داسہ مچٹ اس جوان ءِ ای پاریٹ نوا اینو حکیم نا دکان یلہ مرے گڑا اس دارو ہلوئی ءِ اینونت کنا بھاز کننگ ءِ۔ مُلا موٹر سائیکل ءِ دریکہ مچٹ اس مُر ہنا۔ اسہ وارا دُز ملاءِ پارے مولوی صاحب تور تور چوٹ کنا نت آن شیف روڈ آ تمّا۔ مُلا پدا ہُراختا چوٹ ءِ موٹر سائیکل ءِ تورے اشتاٹ الا۔ ہفتاد ہشتاد گام پدی چوٹ سلیس مُلا موٹر سائیکل آن دڑنگا۔ دُز دینگا چوٹ کن مچٹ اس مر ہنا۔

دے اسے آ مُلا پدی ہُرا موٹر سائیکل نا ٹرارہ مس۔ دُز موٹر سائیکل ءِ ہرفے ہنا۔ مُلا غصہ ٹی بس دُز انا چوٹ ءِ تیز آن ڈغار اٹی خلک پارے خدا کے چوٹ نا اڑی مرے۔ اللہ اُراءِ ناہُشے!''

منہ وخت مس مُلا سائیکل اسے آ پیری کریکہ ہر کس ارّفیکہ تے امر کریس موٹر سائیکل ءِ وا پاریکہ گم کر موٹر سائیکل ءِ سائیکل جوان ءِ۔ غریبی ءِ سواری ئسے۔ ہر کس چلیفے پیڈل کے منّوہ تے دتر اٹ سائیکل چلیفنگ۔ موٹر سائیکل ءِ تو ہر کس ایکسلیٹر ایتک تیز دیک۔ برسات جبری ءِ موسم ئس مچٹ رج رج ئس۔ سُہب انا وخت ئس۔ بھلو وخت اسے آن پدُ دُز ملاءِ خنا۔ اونا ڈول اٹی ولدا چم اس بس۔ دُز ہیت وگپ کرسہ مُلا نا ریش اٹی ہلک بے وس بے وس کرے تیٹے۔ شیف کرے تیٹے مُلا نا نت تیا تمّا۔ تینا دوتے تخے۔ پارے مولوی صاحب بختاور نا بدعا غان کنا اُرا تباہ مسُنے خدا نا بدعاءِ بنگ کنا اُرانا کل باتیک ناجوڑ مسُنو۔ کنے معاف کرک کنے آن بھلو غلطی اس مسُنے۔ نما دوست آ تا نیک دعائی ءِ ہرفن بھاز پیسہ خڑچ کرینٹ ہچ جوڑ منتگ اٹی افس۔ داسہ انت پاسہ نیکن پوسکن ءِ موٹرسائیکل اس ہلیوہ۔ یا بہاءِ تے تروٹ نے۔

بکان فلان روڈ آ شورم ئسے۔ ہمیکان نیکن موٹرسائیکل اس ہلوئی ءِ۔ مُلا دا ہیت آ تیان بھاز خوش و مطمئن مس۔ راضی مس پارے کان ہنار ہموڑے شورم اٹی بازارش ئسکہ دُز پارے ہرا موٹرسائیکل وڑک نے گچین کرکشہ تیکنن۔ مُلا شورم نا تہٹی بس مُلا تینا دو تے موٹرسائیکل آ تا سیٹ آ تیا تخسا پارے کہ نا بھاز بھاز منت وار اُٹ کہ کنا عوض ءِ تنگ اٹی اُس۔ خنا سپر اسٹار موٹرسائیکل اس مُلا ءِ خوش بس کنے دا جوان لگّک شورم نا مالک سپر اسٹار موٹر سائیکل ءِ پیشن کشّا۔ دُز پارے مولوی صاحب روئنڈ اس تینا دست ءِ مبارک اٹ۔ جوان ءِ خراب ءِ وڑک نے یاوڑ پک نے۔ سوار مَہ ہُرتے۔ مُلا سوار مس ہنا پنچ دہ منٹ آن پد بس پارے ماشاء اللہ بھاز پائیدار ءِ جوان ءِ۔ دُز پارے مولوی یارنی داڑے تو ای ہم روئنڈ اس خلیوہ ہُروتے۔ جوان ءِ خراب ءِ امرءِ۔ پگہ نا دے خراب مرو است اٹی نا بریک۔ اسہ مٹھائی نا ڈبہ اس مُلا نا دوٹی تِس پارے نی لڈوکُن ای داسہ بریوہ۔

☆☆☆☆☆

02 اگست 2021ء

4

Daily TALAR

The First ever Brahui Daily Newspaper throughout world

ہڑدے ئی تلار نوشکے

............خالق آباد، صوبائی وزیر داخلہ میر ضیاء لانگو وسکوہی سلاہکار خزانہ میر خالد لانگو مخلوق ناویل آ تے خف تو ننگ اٹی ءُ

زیرو پوائنٹ آ کاریم کروک آن بانا باخوناہری مسنو، امان اللہ محمد حسنی

تفتان سیم آ ساڑی واپاری پوائنٹ آ تے پدریسہ بندکننگ انگ ءِ راہداری گیٹ تدوک آ سال فروری آ بندءِ

بازار چہ ٹی کاریم کروک ہزار آ مزورک بے روزگار مسنو، اوفتا اُراتا دیگدانک پدین مسنو، شوکت عیسیٰ زئی وایلوفتا پریس کانفرنس

تفتان (آن لائن) آل پارٹیز تفتان، انجمن تاجران، کلیئرنگ ایجنٹ نمائندہ امان اللہ محمد حسنی، شوکت عیسی زئی، آصف برہانزئی وایلوفک یروپوائنٹ گیٹ و بازار چہ نا بندکننگ نا برخلاف تفتان اٹ پریس کانفرنس آن تران کرسا پاریرہ کہ تفتان سیم آ ساڑی واپاری پوائنٹ آ تے پدریسہ بندکننگ انگ ءِ راہداری گیٹ تدوک آ سال فروری آ بندءِ، امیگریشن گیٹ آن پاکستانی شاری تا ایران اٹ پتر ینگ انگ آ رکھلوک ءِ زیروپوائنٹ گیٹ ہم تدوک آ چار تو آن بندءِ زیروپوائنٹ آ کاریم کروک چنکا پوریا گرومزورک بانا باخونا آہری مسنو، داسہ بازار چہ ءِ ہم بندکننگانے بازار چہ ٹی کاریم کروک ہزار آ مزورک بے روزگار مسنو، اوفتا اُراتا دیگدانک پدین مسنو، علاقہ ٹی ہچ ءِ فیکٹری یاکشت وکشار اس اف، بندغ آ تا زرگزران سیمی واپاری آ تے، زیروپوائنٹ گیٹ و بازار چہ نا بندمتنگ آن علاقہ ٹی بیروزگاری بھاز ودانے۔ ایران اٹ لوڈ مرسا ہرا مال مال امیگریشن گیٹ آن 15 غان 20 دے اٹ سرمریک او بازار چہ غان 4 آن 5 دے اٹ مارکیٹ اسکان سرمریک، بازار چہ نا بندمتنگ آن چنکا پوریاگرک زہی مریرہ ہرا بیرہ اسہ ٹریلر اس مال ہلنگ کیرہ، ہرا ہفتہ ٹی اسہ ٹریلر اس ہلسا مارکیٹ اٹ بہا کریرہ داسہ ہفتہ نا جاگہ غا تو اس للک، بازار چہ نا بندمتنگ آن ہزار آ مزورک بے روزگار مسنو۔ او انتظامیہ غان خواست کریرہ کہ او تعلقدار ادارہ غاتون ہیت کرسا بازار چہ ءِ لنگ نا پرمان جاری کرسا الس ءِ روزگار ایتر۔

جمعیت علماء اسلام اٹ موروثی سیاست نا ہچ گنجائشت اف، قاضی احمد خوستی

ژوب (آن لائن) جمعیت علماء اسلام پاکستان نا راہشون قاضی احمد خوستی پارینے کہ جے یو آئی پاکستان کس انا میراث اف، داخیال آ تا درشانی ءِ او صحافی تیکین کروک چاپارٹی نا وخت آ ہیت وگپ کرسا کرے۔ داوخت آ سید ظاہر شاہ حریفال حاجی سلیمان موسی خیل محمد باز شیرانی سید علی شاہ حریفال وایلوفک ہم ساڑی تسر، جے یو آئی پاکستان نا راہشون قاضی احمد خوستی پارے کہ جمعیت علماء اسلام اکابر آ تا جماعت ءِ ہراٹی موروثی سیاست نا ہچ گنجائشت اف، جماعت نا بنداو اسلامی نظام کن تخنگانے۔ او پارے کہ جے یو آئی پاکستان نا باقاعدہ آئین ومنشور ارے، ہنداسوب آن جماعت اٹ شخصیت آ تا فیصلہ غاتا ہچ حیثیت اف او پارے کہ مولانا محمد خان شیرانی نا کماشی ٹی چندی ضلع غاتے ٹی رابطہ ہندجاٹ جوڑ کننگانے۔

تینا اسٹاف، طالب علم آ تے تینا الپینہ، پرنسپل بوائز ڈگری کالج قلات

قلات (آن لائن) پرنسپل بوائز ڈگری کالج قلات پروفیسر عبدالحئی دہوار تینا بیان اٹ ہفتہ نادے کالج نا بس ڈیور تون پیش بروک واقعہ نا مذمت ءِ کرینے وبڑزکو کمامدار آ تیان خواست کرینے کہ واقعہ نا زموار شرپسند عناصر آ تے سخت سزا تننگے، پرنسپل کالج مستی پارے کہ سوشل میڈیا غا چلینگوک خبر کہ راست اف کہ کالج انتظامیہ واقعہ نا برخلاف تھانہ غا ہم ہتنے، یات سلے کہ ہمو دے آ یونیورسٹی آف بلوچستان کوئٹہ نا ٹیم ءِ بی ایس پروگرام نا جاچ ءِ ہلنگ کن کالج نا دورہ ءِ کروئی ئس ہنداسوب آن اوفتا دورہ غان گڈ پرنسپل کالج قلات تھانہ غا ہنا و ایس ایچ او میر نذیر عمرانی ڈی ایس پی غلام حسین باجوئی تون اوڑ دہی کرے، مقدمہ ٹی پندار دوبہ دار ءِ دزگیر کننگ نا بابت کالج نا پرنسپل ءِ باور کرفنگا، کالج نا پرنسپل تینا اسٹاف تون او اردو بجہ اسکان تھانہ ٹی ئس، کالج نا پرنسپل پارے کہ تینا اسٹاف، طالب علم آ تے تینا الپینہ۔

ایرانی کمامدار آک 348 پاکستانی ءِ ڈی پورٹ کریر

چاغی (آن لائن) ایرانی کمامدار آک 348 پاکستانی ءِ ڈی پورٹ کریر، حوالی ناردات ایرانی کمامدار آک یکم اگست آ 348 پاکستانی ءِ ڈی پورٹ کریر ہرافتا تعقلداری پنجاب، سندھ، کے پی وآزاد کشمیر آن ءِ، پاکستانی سیمی کمامدار آ تا ردات دابندغ آک غیر کانودی وڑ اٹ ایران آہناسر، ایرانی کمامدار آک کانودی کارروائی آن گڈ یک شنبے نادے اوفتے پاکستانی سیمی کمامدار آ تا دوٹی تسر، ہرافتیان ہندی انتظامیہ پرسجوکننگ اٹی ءِ محکمہ جانجوڑی ناردات کل بندی تے اسکریننگ نا عمل آن گدریفنگ آن پد اوفتا کورونا وائرس ٹیسٹ ہم کننگک، رزلٹ نابتنگ اسکان اوفتے قرنطینہ کننگک، ٹیسٹ مثبت بتنگ آ آئسولیٹ کننگک ومنفی بروک آ تے مستی پرسجوکن تھانہ غا گدریفنگک۔

گنداخہ بس اڈہ غا راہزنک راج کمارنا دکان آن نغد پیسہ و اِرا موبائل پلار

اوستہ محمد (آن لائن) گنداخہ بس اڈہ غا راہزنک راج کمار نا دکان آن نغد پیسہ و اِرا موبائل پلار، حوال ناردات اوستہ محمد اٹ اسہ وارولداد ے پاک اٹ داڑیلی ناواردات اٹ گنداخہ بس اڈہ ٹی پرچون نا دکان آ مسہ داڑیل سلہہ نا زورات پنجاہزار روپئی نغد و اِرا پلار ونزار، واقعہ غان گڈ انجمن تاجران واقلیتی برادری واقعہ نا مذمت ءِ کرے وخت اس کہ ایس ایچ او غلام علی کنڈرانی ہم جاگہ غا سر مس، انجمن تاجران پارے کہ ہڑدے ناداڑیلی نا واقعہ غاتے ٹی پولیس کارندہ غاتا دومتنگ کیک انتئے کہ ایلو پولیس افسر آ تے بے سہب کننگ ناسازش متنگ اٹی ءِ او دوشنبے نادے برانز کننگ نادھڑ کو تسر، داوخت آ ایس ایچ او غلام علی کنڈرانی پارے کہ کانود آن کس بھلن اف، انشاء اللہ داڑیل آ تے زوت دزگیر کینہ، برانز کننگ پوریا گرتا حق ءِ ولے کاریم کننگ کن النگے انتئے کہ حالیت آک خراب ءُ او فتے چپین کننگ اٹ وخت للک

بینچہ عبدالرحمان کراس آ مزدا گاڈی ناچپی متنگ آن اِرا بندغ ٹھپی

قلات (آن لائن) کوئٹہ کراچی شاہراہ بینچہ عبدالرحمان کراس آ مزدا گاڈی ناچپی متنگ آن ڈیورتون اوار اِرا بندغ ٹھپی مسر۔ لیویز حوالی ناردات قلات بینچہ ناہند آ عبدالرحمٰن کراس ناخڑک آ کوئٹہ غان کراچی آہنوک مزدا گاڈی ناچپی متنگ نا سوب آن گاڈی ٹی سوار 2 بندغ بھاز ٹھپی مسر، ہرافتے بینچہ لیویز موبائل ڈی ایچ کیو ہسپتال قلات آ سر کرے، ہراڑے اوفتے درمان کننگا۔

..........نصیر آباد، کمشنر ڈاکٹر محمد سعید جمالی نا کماشی ٹی شجرکاری مہم ناردات شعور وآگاہی ریلی اڈتننگ انگ ءِ

سانحہ 8 اگست نا شہید آ تا کزیہ دےءِ عقیدت اٹ اڈتننگک، بی این پی

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان نیشنل پارٹی نا جار کروک بنجائی بیان ناردات 8 اگست سانحہ سول ہسپتال کوئٹہ ٹی شہید مروک وکیل آ تا پنچمیکو کزیہ دے ءِ عقیدت و احترام اٹ اڈ تتنگک، بلوچستان نا شہید وکیل آ تے خراج عقیدت پیش کننگ کن بلوچستان نیشنل پارٹی نا کنڈ آن غٹ ضلع غاتے ٹی ہڑ خواہی ریفرنس اڈتننگک وخت اس کہ داردات بنجائی دود بیگہ نا چار بجہ غا پریس کلب کوئٹہ ٹی اڈھلیک، بیان اٹ کل ضلع غاتا پارٹی سرکردہ غاتے پارت کننگانے کہ اوتینا ضلع غاتے ٹی پروگرام اڈ ترسا شہید وکیل آ تا قربانی و جہد ءِ خراج عقیدت پیش کیر۔

ضلع بارکھان، ڈیرہ بگٹی وایب کیب اٹ زمی جمب کرے

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان نا ضلع بارکھان، ڈیرہ بگٹی وایب کیب اٹ زمی جمب کرے، زمی جمب ناجانی ومالی نسخان ناڈہ رسینگ تننے، زمی جمب پیامرکز ناردات یک شنبے نانن یانزدہ بجہ و 33 منٹ آ بارکھان، ڈیرہ بگٹی وایب کیب اٹ زمی جمب کرے ریکٹر اسکیل آ زمی جمب نا ترندی 4.5 ریکارڈ کننگا وخت اس کہ زمی جمب ڈغارات 80 کلومیٹر شیف ئس، زمی جمب پیامرکز نا ردات زمی جمب ناہندجاٹ بارکھان آن 35 کلومیٹر سویل اٹ ئس، ضلعی انتظامیہ ناردات زمی جمب آن جانی ومالی نسخان متنے۔

حکومت صوبہ ٹی ہر بشخ انا ہنداری شونداری کن گام گیج کننگ ءِ، نورمحمد دمڑ

گدرینگوک آ مسہ سال اٹ صوبائی حکومت بنجا خاص وڑاٹ وزیراعظم نا خصوصی چکار آن اہم وجم ویل آ تے ایسر کننگ آ چکاروفنڈ تتنگ اٹی ءِ

بنجائی حکومت نا منظور کروک شونداری ڈٹ آتیان بلوچستان شونداری نا کسر آ روان مریک، مبین خلجی تون اوڑ دہی ناوخت آ ہیت وگپ

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان عوامی پارٹی نا بنجائی صوبائی وزیر پی ایچ ای / واسا حاجی نورمحمد خان دمڑ پارینے کہ بلوچستان حکومت اٹ اوار غٹ سیوتی جماعت آ تا اسیجائی اٹ صوبہ نا شونداری وشونہالی صوبہ ٹی امن الس ءِ بنداوی آسراتی رسیفنگ، بے روزگار ورنا تے روزگار تتنگ، صوبہ نا کل محکمہ غاتے ٹا فعال کننگ تون اوار ہر بشخ انا شونداری کن گام گیج کننگ انگ ءِ۔ داخیال آ تا درشانی ءِ او خلجی ہاؤس کوئٹہ ٹی تحریک انصاف نا صوبائی اسمبلی نا باسک چیئرمین کیو، ڈی اے مبین خان خلجی تون اوڑ دہی نا وخت آ ہیت وگپ کرسا کرے، داوخت آ بی اے پی نا ایلو راہشونک ہم ساڑی تسر، اوڑدہی ٹی صوبہ ٹی برجا شونداری ڈٹ آتون اوار چندی اموردتیا ہیت وگپ کننگا، صوبائی وزیر حاجی نورمحمد خان دمڑ پارے کہ گدرینگوک آ مسہ سال اٹ صوبائی حکومت بنجا خاص وڑاٹ وزیراعظم پاکستان عمران خان نا خصوصی چکار آن اہم وجم ویل آ تے ایسر کننگ آ چکاروفنڈ تتنگ اٹی ءِ اوپارے کہ بنجائی حکومت نا منظور کروک شونداری ڈٹ آتیان بلوچستان شونداری نا کسر آ روان مریک، صوبائی وزیر پارے کہ بلوچستان حکومت اٹ اوار کل جماعت آ ک صوبہ نا شونداری وشونہالی کن گام گیج کننگ اٹی ءِ صوبائی وزیر پارے کہ داکان مست بلوچستان نا فیصلہ غاک پین جاگہ اس مسرہ ولے ساڑی حکومت نا دوراٹ الس ناویل آ تون اوار ایلو صوبہ غاتے بلوچستان اٹ صوبائی حکومت کننگ اٹی ءِ۔ او پارے کہ بی اے پی بنجائی تحریک انصاف و بلوچستان اٹ تحریک انصاف بی اے پی نا سیوتی ءِ تحریک انصاف و بی اے پی ٹی ہچ اختلاف اف، صوبائی وزیر پارے کہ تاریخ اٹ اولیکو وار صوبہ ٹی بھلو کچ اسے ٹی شونداری ڈٹ آ تیا کاریم متنگ اٹی ءِ صوبہ ٹی ہزار آ تا کچ اٹ ورنا تے روزگار رسینگانے۔

قلات اٹ نان لوکل بندغ آ تے وزنگ پوسٹ آ تیا بھرتی متنگ کن الپینہ، محمد زکریا شاکر

قلات (آن لائن) بلوچستان نیشنل پارٹی عوامی علاونگ قلات نا ضلعی صدر محمد زکریا شاکر پارینے کہ نن صوبہ تون اوار قلات نا حق آ تا دمام رکھ ءِ کرنن وکرسا کینہ، گورنمنٹ ڈگری کالج قلات اٹ نان لوکل بندغ آ تے وزنگ پوسٹ آ تیا بھرتی متنگ کن الپینہ، قلات نا ورنا تے ٹی لائخی ارے، ایم فل و پی ایچ ڈی تون اوار بڑز کوخوانندہ ڈگری ہولڈر قلات اٹ ارے داحقدار آ تا حق ءِ خلنگ کن الپینہ، او پارے کہ قلات نا ڈگری کالج اٹ قلات نا لوکل ورنا تے بھرتی کننگے، اگہ پیشن نا بندغ آ تے بھرتی نا خلیس ارے تو اوٹی کالج انتظامیہ نادو ارے۔ قلات ڈگری کالج نا پرنسپل ءِ دمستی بدل کننگے، انتئے کہ پوسٹ آ تیا ہندی بندغ آ تا حق ءِ۔

......اسلام آباد، گورنر بلوچستان سید ظہور احمد آغا تون مسکوہی نگران وزیر بی اے پی نا راہشون نوید جان کلمتی اوڑ دہی کننگ اٹی ءِ

واپڈا املازم محمد علی گبول نا اُراغا سلہہ بند بندغ آ تا جلہو، سم کاری آن ٹریکٹر بھس

جعفرآباد (آن لائن) واپڈا املازم محمد علی گبول نا اُراغا سلہہ بند بندغ آ تا جلہو، سم کاری آن ٹریکٹر بھس اُراءِ خاخر تننگا، حوال ناداٹ کشاری ڈغار آ کوزہ کننگ کن سلہہ بند بندغ آک واپڈا ڈیرہ اللہ یار نالائن مین محمد علی گبول نا اُرا نوتال اٹ جلہو کرسا سم کاری کریر ہراڑا روسی ٹریکٹر بھس مس، وخت اس کہ جلہو گیر آک اُراءِ خاخر تسر، ہرانا سوب آن اُرانا کل گڑا ک ہشنگار، واقعہ نا برخلاف واپڈا املازم محمد علی گبول محمد عارب گبول تینا تینائی تون اوار برانز کرسا پارے کہ دوبہ دار خیر محمد ومزار خان گبول اسک تینا ایلو سلہہ بند سنگت آتون اوار نا اُراغا جلہو کرے وکسفنگ ناکوشت کرے، ولے ناساڑی مفتنگ آ اُراءِ خاخر تر ساٹریکٹر ءِ سم اٹ خلسا بھس کریر، دوبہ دار آک ڈوہدار ءُ ہرافک نا ڈغار آ کوزہ کننگ خوارہ۔ او ڈپٹی کمشنر سبی وایلو بڑز کو کمامدار آ تیان نوٹس ہلسا دوبہ دار آ تا برخلاف کارروائی کننگ ناخواست کریر۔

............خالق آباد، صوبائی وزیر داخلہ میر ضیاء لانگو تون بلوچستان عوامی پارٹی ٹی اوار مروک آ تا اوار فوتو

کانود آن کس بھلن اف، ڈوہدار تاخ تفنگ آ تے بشخنپہ، سردار حسن موسیٰ خیل

شرارتی بندغ آ تا پت پاش مسنے، اگہ داڑیل آ تون نا پولیس والاک مسر تو اوفتا سزا ہم داڑیل آ تیا نبار مریک

اوستہ محمد اٹ رزاکا حالیت آ تے خراب کننگ انگ ءِ داڑیل آ تیا ڈغار ءِ تین کینہ، ڈی پی او جعفرآباد

اوستہ محمد (آن لائن) کانود آن کس اس بھلن اف، ڈوہدار تاخ تفی کروک آ تے اُسل بشخنپہ واگہ پولیس نا بندغ اسے نا زموار متنگ نا شاہدی رسینگا تو او تون ہم ہچ رعایت کننگپک، اوستہ محمد اٹ رزاکا حالیت آ تے خراب کننگ انگ ءِ داڑیل آ تیا ڈغار ءِ تین کینہ۔ داخیال آ تا درشانی ءِ ڈی پی او جعفرآباد سردار حسن موسیٰ خیل تینا بیان اٹ کرے، او پارے کہ اے سینئر ءِ پولیس افسر اسے اٹ ولے دا حالیت آ تیان خلپرہ، دامنہ شرارتی ءُ بندغ ءُ اوفتا پت پاش مسنے، انشاءاللہ او فتے زوت دزگیر کننگک، داٹی ہر کس کہ زموار مس اودے بے پڑدہ کننگک، اگہ داڑیل آ تون نا پولیس والاک مسر تو اوفتا سزا ہم داڑیل آ تیا نبار مریک۔ او پارے کہ اوستہ محمد اٹ ہراڈٹ انا ردات ڈوہ کننگ انگ ءِ اونا ساتمانے انشاءاللہ مستی ہم معلومداری دوئی کینہ، شاری تا چادر و چار دیوالی نا تقدس ءِ ہر حال اٹ برجا تخنگک، اوستہ محمد نا حالیت آ تا بارواٹ ڈی آئی جی و آئی جی بلوچستان تینٹ دا کنڈ آ چکار کرینو، انشاءاللہ زوت مثبت نتیجہ رسینگک۔ او پارے کہ پوریاگرتا فریشانی نا احساس ارے، او مچٹ صبر کیر کل گڑا ک جوان مریرہ ونتیجہ ءِ شاری وپوریاگرتا مون آ تینہ۔

کپوتو گرڈ اسٹیشن قلات نا بابت وزیر داخلہ نا بیان راست اف، بی این پی

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان نیشنل پارٹی نا بنجائی بیان اٹ پانگانے کہ تدوک آ دے صوبائی وزیر داخلہ پارے کہ کپوتو گرڈ اسٹیشن قلات ءِ نن منظور کرینن ہراکہ راست اف بی این پی اونا دادعوی ءِ مسترد کیک۔ پارٹی قائد سردار اختر جان مینگل قلات کپوتو گرڈ اسٹیشن نا سلاءِ تسوس و دا بابت نوشت ئی دستاویز ہم ارے۔ ہرادے نن پیش کننگ کینہ اگہ پین کس اتون دا بابت شاہدی ارے تو سوشل میڈیا پرنٹ میڈیا وقلات نا الس نامون آ پیش کے تا اگہ نوشت اٹ شاہدی اف تو گڑا بھلو دعوی ہم کپس۔

یونیورسٹی آف بلوچستان نا ڈل انا بوائز ڈگری کالج قلات نا دورہ

قلات (آن لائن) یونیورسٹی آف بلوچستان آن بروک اسہ ڈل اس بوائز ڈگری کالج قلات نا دورہ ءِ کرے دورہ نا وخت آ ڈگری کالج نا چندی بشخ آ تا جاچ ءِ ہلک۔

ایران آن واپاری سرجز آ تے کچ اٹ کننگ آن بیروزگاری ودک، ہاشم نوتیزئی

سیمی شار تفتان آ مسہ سال مست مچ آ ملک انا اہم انگا واپاری ہندئس، ہزار آ بندغ آ ک روزگار کریرہ، ایم این اے

چاغی ٹی تو ایہن مہالو آن ہم بے روزگاری زیات ءِ، ایلو کنڈ آ ملکی درآمد آ تے ٹی ہم اڑاند شاغنگ انگ ءِ، بیان

چاغی (آن لائن) بلوچستان نیشنل پارٹی نا بنجائی کمیٹی نا باسک وایم این اے حاجی میر محمد ہاشم نوتیزئی پاک ایران سیم آ ساڑی تفتان راہداری گیٹ زیرو پوائنٹ و بازار چہ پوائنٹ نا بند کننگ آ گڑتی درشان کرسا پارینے کہ سیمی شار تفتان اٹ ہمسائے ملک ایران آن واپاری سرجز آ تے کچ اٹ کننگ آن چاغی تون اوار مچ آ بلوچستان اٹ بے روزگاری ودک، چاغی ٹی تو ایہن مہالو آن ہم بے روزگاری زیات ءِ ایلو کنڈ آ ملکی درآمد آ تے ٹی ہم اڑاند شاغنگ انگ ءِ ہراڑان ملکی زرگزران آ منفی زہم تمک، او پارے کہ سیمی شار تفتان ہرا کہ مسہ سال مست مچ آ ملک انا اہم انگا واپاری ہندجاٹ ئس ہراڑے ہزار آ بندغ آ ک روزگار کریرہ ولے واپاری سرجز آ تے کچ اٹ کننگ آن تفتان بینگ مسنے، ہراڑے پوریاگر برادری نا ارب آ روپئیک لگوک ءُ داکان بیدس مزور تا بھلو کچ اس روزگار رسینگ پنگ نا سوب آن تینا اُراتیا ہنانے او پارے کہ سیمی شار تفتان آن سال انا کسٹم ڈیوٹی ناردات ایف بی آر ءِ ارب آ روپئی تاخراج رسینگا کہ ہراکہ ملکی زرمبادلہ ٹی ودکی نا سوب مسرہ ولے داسہ نئے بیرہ سیمی شار تفتان نا رونق آ ک سلیسو بلکہ بیروزگاری ہم ودک۔ ہنداسوب آن بنجائی حکومت سیمی شار تفتان اٹ واپاری سرجز آ تے بحال کننگ کن بھی گام گیج کے تا کہ پوریاگر برادری ناویل آ ک ایسر متنگ کیر۔

..........کوئٹہ، صوبائی سلاہکار ایکسائز اینڈ ٹیکسیشن ملک نعیم خان بازئی تون پشتونخوا ملی عوامی پارٹی نا راہشون بابت لالا، رحیم زیارتوال، لیاقت آغا، رضا محمد رضا، عیسیٰ روشان و یوسف خان کاکڑ آ ساڑی ڈل اوڑ دہی کننگ اٹی ءِ

..........کوئٹہ، بلوچستان نیشنل پارٹی عوامی نا بنجائی راہشون ڈاکٹر ناشناس لہڑی پارٹی نا خواست آ 17 اگست آ موٹر سائیکل ریلی نا بابت اڈہلوک کارنر میٹنگ آن تران کننگ اٹی ءِ